

Uj LA

Taxa postală plătită în numerar conștient
aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.912/1934



T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9–11.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évtolyam, 134 (1281) sz. * Szerda, 1936 június 17

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A 25. községi törvény

(S. I.) Az új közigazgatási törvény a román állami gépezet 25-ik teljes és alapos át- szervezése, amire 1866 óta, a népképviseleti rendszer bevezetése óta Bucurestiben sor került. Ezt az adatot magából az új törvénynek parlamenti indoklásából tudjuk. Valószínűleg tehát most 25-ször intézkedik törvény arról, hogy az időközben bizottságoknak véget kell vetni és a községi választásokat mindenütt meg kell tartani.

Ez a legújabb törvény úgy rendelkezik, hogy az alkotmányos önkormányzati élet helyreállításának legelsőbb lépéséül augusztus hó folyamán mindenütt meg kell történnie. Van, hogy hol. A bucuresti lapok híradásai szerint ma 26 megye községei teljesen időközi bizottságok uralma alatt állanak. A városok helyzete sem lesz kedvezőbb. Legalább is minálunk biztosan nem.

A legújabb önkormányzati kirándulásnak, melyre most indulnak meg a készülődések, tanulságos háttérrel ad az a nemzetközi községi kongresszus, mely most folyik igen nagy érdeklődés mellett.

A kongresszuson a legérdekesebb a németek magatartása. A legtekintélyesebb tudósokból és szakemberekből összeválogatott német küldöttség mindent megtett, hogy meggyőzze nagy nemzetközi halgatóságát: az új német uralom, mely az állami kormányzásban a hatalmi parancsot tette a legfőbb forrásává, a községi életben érintetlenül hagyta a városi polgárok önkormányzati tevékenységét. Sőt azt állítják, hogy ezt tulajdonképpen kiterjesztették s hatóságosabbá tették, mert a politikai választások helyébe a vezetők személyes felelősségének rendszerét vezették be. A városi vezetők közvetlen felelősséggel tartoznak most minden cselekedetükért a lakosságnak, mulasztásoknak egész súlyos és nagyon gyors következményei lehetnek, ami — mondják a németek — jobb biztosítéka a polgárság érdekeinek, mint a régi rendszer, melyben az egyik politikai párt csak a másik városi vezetésének hibáit látja meg, a magát pedig minden eszközzel menteni és takargatni igyekezett.

Nem tudjuk, persze, innen megállapítani, hogy ebben a német beállításban van-e szépség, de abból a szempontból, ahonnan a kérdést most nézzük, ez nem is fontos. A lényeg a számunkra az, hogy a legkeményebb parancsuralmi rendszer is elismeri, hirdeti és tanítja: községet, várost vezetni, fejleszteni és ezzel az országos fejlődés melegágyává tenni csak a polgárok érdeklődésével, szíves részvételével és segítségével, vagyis csak önkormányzattal lehet. Ami ennélkül történik, mindig csak a multnak eredményeiből, tapasztalataiból és tartalékjaiból táplálkozik. Ezek azonban előbb-utóbb kifognak, ha nem frissítik fel s pótolják azokat.

A világkongresszus alkalmából szemléltető és tanító kiállítás mutattak be Berlinben a német községi önkormányzatnak mai állapotáról és multjáról. Az efelében aztán utólérhetetlen a német rendszeresség és aprólékoság. Ez a kiállítás, amint a terjedelmes beszámolómban olvassuk, méltó elődjéhez és számos nevezetes tanulást kínál.

Az első mingyárt az, hogy Németországban az összes közérdekű kiadások 57 százaléka a községeken és városokon keresztül jut el a közönséghez. Ugy kell ezt érteni, hogy a városi és községi igazgatás, a városi üzemek és forgalmi eszközök költségei, a népjóléti és egyéb városi tevékenységek kiadásai 57 százalékat emésztenek fel annak az összegnek, mit az egész ország lakossága közzolgáltatásokért adóban, díjakban, s egyéb hozzájárulások formájában fizet.

Németországban ez a százalékszám bizonyára sokkal magasabb, mint minálunk. Ott a

Titulescu szerint a diplomáciai képviselet szabályai elavultak és meg kell változniok

A bucuresti francia követet díszlakomával búcsúztatták

Bucuresti. Sajat tud. D'Ormesson, bucuresti francia követ távozik Romániából, hogy átvegye a rio de janeiro francia követség vezetését. Tiszteletére hétfőn délután fél 2 órai kezdettel nagy díszlakoma volt a külügyminisztériumban, amelyen résztvett az egész bucuresti diplomáciai testület, Valeria Valerival az élén, valamint a kormány több tagja is.

A díszében Titulescu nagy beszédet mondott, amelyben mélyszégyenű sajnálkozással fejezte ki D'Ormesson távozása felett, két gondolatot hangoztatott különösen. A nemzetek egyenlőségének és a francia-román barátság rombolhatatlanságának a gondolatát.

— Az ön távozása annál inkább sajnálatos — mondotta Titulescu D'Ormessonhoz fordulva. — mert az igazságtalan okból történik. Ön egy másik barátom fogja követni, aki azonban szintén nem maradhat majd sokáig Bucurestiben, mert itt nem érheti el diplomáciai pályafutásának csúcsponjtját, a nemzetek egyenlőségének elve alapján. Kijelentem, hogy a diplomáciai képviselet jelenlegi elavult szabályainak meg kell változniok, mert a mostani szabályok alkalmazása mellett azokban a nehéz időkben, amelyeket most élünk, megtörténéhetik, hogy túlságosan gyakran változtatjuk a lovakat, még a gázló kellős közepén is.

— Azt hinné az ember, hogy könnyű dolog Franciaország képviselőjének lenni Bucurestiben. Könnyű, ha a két népnek egymás iránti érzését vesszük figyelembe. De éppen ezekből az érzésekből könnyen származhatnak kényes helyzetek. A románok, mint minden nép, amely nemrég tett szert függetlenségére, féltékenyek arra a szabadságukra, hogy a maguk módja szerint gondolkozzanak és csele-

kedjenek. Hozzájárulnak az együttműködéshez, de visszautasítanak mindent, ami a függőségnek bár csak látszatát is kelti, mert ez sértené nemzeti önértéküket.

— Az ön bucuresti diplomáciai sikerének titka abban áll, hogy megértette a román lélek nagyságát és nem sértette meg azt a legcsekélyebb mértékben sem. Azért ön mindenkinél jobban meg fogja érteni a kijelentésemet: Románia elszakíthatatlannal össze van kötve Franciaországgal, akár béke következik, amit Franciaország annyi türelemmel készített elő, akár pedig a súlyos megpróbáltatások korszakai jönnek. Románia Franciaország mellett fog állani. Ugy a béke építő munkájában, mint a jog megvédésének a műveiben Franciaország mellett állunk, mert a béke elszakíthatatlanságának és általánosságának gondolatától áthatva, Franciaországot olyan törekvéseinek ismerjük, amely kivétel nélkül minden országnak békés megegyezéseket kíván megvalósítani.

— Franciaország mellett állunk, mert tudjuk, hogy ellensége a háborúnak, de nem is fél tőle, ha a nemzetközi élet zavartá válna. Azoknak, akik nem ismervén Franciaország igazi arcát, azt képzelik, hogy Franciaország nem akar többé a nemzetek élén állni a békéért folytatott küzdelemben, ezt mondjuk: ha a francia történelem bennünk, idegenekben is a hátértalan bizalom érzését tudta felkölteni, hogy kételkedhetnénk a mai franciák érzéseiben, akiknek ereiben azoknak vére folyik, kik a világnak az örök Franciaország nevével összefoglalható szellemi és erkölcsi csodát megvalósították.

D'Ormesson válaszában szintén a francia barátság szilárdságát hangoztatta.

lakosságnak közel 70 százaléka városokban lakik és ezért sokféle közzolgáltatásra van igénye, míg nálunk a helyzet éppen a fordított képet mutatja. A községi igazgatás nagy közzolgáltatási jelentőségét azonban így is kidomborítja ez a tanulságos beállítás, melynek természetes következtetése az itteni adatok sem dőntenek meg, ha netán rendelkezésre állnának.

A berlini kiállítás szemléltető képei a német városok közzolgáltatási szerepéről csattanó bizonyítékokat szolgáltatnak arra, mily nagy tévedés azt hinni, hogy csak a legszorosabban vett gazdasági tevékenység végezhet termelő (produktív) hasznos munkát. Errefelől pedig figyelmeztetőként hathatnának, hogy a városi vezetőségnek és a lakosságnak összhangja, az utóbbinak melegegése az előbbinek munkájával — azonnal megmutatkozik a gazdasági eredményekben, az alkotásokban és a polgárok közreműködésével vezetett városok virágzásában.

A kiállítás egyik üvegsekrenyében régi kézirat látható. A porosz községi önkormányzat tervezetének kézírata ez, melynek szegélyére Stein báró, a német nemzeti szabadság történelmi alakja néhány szót jegyzett. Ahhoz a ponthoz, mely a községi testületi tagságokat bizonyos kulturális előképzettséghez akarta kötni:

„Hol kezdődik — hangzik a megjegyzés — a kultura, a tanultság foka és hol végződik?”

Az értelmes, világottjárt kézműves jobban itéli meg a városi dolgokat, mint a tudós és csak kívánni lehet, hogy a városi képviselők sorában minél többben legyenek az ipartűző rétegek közül...”

Abban a korban, amikor Stein báró élt, kevesebbet beszéltek egyenlőségről és nemzeti szabadságról, de többet tettek a nagy ügyek érdekében. Ma a szabadságnak és egyenlőségnek jelszavai szolgáltatják a halotti leplet a gondolatok számára, melyek a szavakban lakoznak. A nemzeti szabadság nevében történik, hogy nemcsak egyes társadalmi rétegek, hanem egész nemzeti társadalmak kimaradhatnak a maguk községi életének igazgatásából és az egyenlőség nevében, hogy a képviselet egy-két emberre szorítkozik, amikor a népakarat megnyilvánítására kerülhetne a sor.

Hosszu évek tapasztalata mutatja, hogy így is lehet. A kérdés csak az, hogy meddig nélkülözhetik a városok és községek — az önkéntes összefogás és kölcsönös segítség történelmi termékei — lényegüknek ezt a két legfontosabb tulajdonságát.

A magyarság felé mindebből egyetlen tanítás hangzik: minél kevésbé valósítja meg a községi és városi közélet valósága ezt a belső törvényt, annál inkább kell gondoskodni a magyarságnak saját magának arról, hogy az összefogás és a kölcsönös segítség sokféle feladatai számára használható gazdasági és társadalmi szervekkel rendelkezzenek.

„Az egyetemes kulturáér feláldoztuk tehetségünket”

Az ardeali és banati képzőművészek kongresszusa Baia-Maren. — Megalakítják a műpártoló egyesületet s a képzőművészek szindikátusát. Hatvannégy festőművész jeleni meg a kongresszuson

Baia-Mare. Suját tud. Az ardeali és banati képzőművészek a 40 éves fennállását ünneplő baia-marei festőiskolán kongresszusra jöttek össze vasárnap, hogy megalakítsák a Képzőművészek Szindikátusát, érdekeik fokozottabb védelmére. A szervezés munkáját Thorma János, a világhírű festőkolónia egyik megalapítója és Pap Aurél satumarei festőművész végezték. A kongresszusra százötven festőművészt hívtak meg, akik közül hatvannégyen jelentek meg, a többi anyagi nehézségeivel mentette ki távolmaradását.

A képzőművészek sérelmei.

Vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődött a kongresszus, a város művészetét pártoló közönsége élénk érdeklődése mellett. A kultuszminisztérium kiküldötte nem érkezett meg. Az elnöki emelvényen Thorma János, dr. Nistor Aurél polgármester, aki a várost képviselte, továbbá Ziffer Sándor, Kádár Géza, Krikszán János, Mezey Elemér, Pittner Olivér, Katz Márton, Tóth Gyula, Borcea E. festőművészek foglaltak helyet. A műpártolókat dr. Lengyel Sándor orvos képviselte.

A kongresszust Pap Aurél festőművész nyitotta meg.

— Egy nagy és gazdag országrész nemzeti kulturájában megállapítható összeomlás teszi indokolttá megmozdulásunkat — mondotta Pap elnöki megnyitójában. — Nemcsak mi-rőlünk, hanem Ardeal és Banat művészeti kulturájáról van szó. Arról a kulturáról, amelyért mi művészek életünket és Istentől kapott tehetségünket áldoztuk. Keserűség és szemrehányás nélkül eszékeztünk meg sorsunkról, mert pályánk velejárója a kínálódás.

— De már nem bírjuk tovább. Mi voltunk azok, akik némán s megadás-sal tűrtük helyzetünket. Tűrtünk és hallgatva dolgoztunk. Most azonban fel kell, hogy emeljünk szavunkat, mert kulturánkat az összeomlás veszélyében látjuk. A veszélyt a műkereskedők sokszor lelkiismeretlen munkája, a képhamisítók inváziója s mindennek felett a festőművészek tehetetlensége és szervezeten-sége okozta. Az Okirályságban a kultuszmi-nisztérium óvja a művészeti érdekeket, szindikátusba tömörítették a képzőművészeket s az állam három intézetet tart fenn, ahonnan

évente több növendék kerül ki. Mondják, hogy az állam vásárolni is szokott képeket.

Pap elnök beszéde további során a mai helyzetben a legjövődélmezőbb kereseti lehetőséget, a *templomfestést* említi meg, ahol igen sokszor háttérbe szorult az igazi művész, mert a protekció győz. A közönség figyelmen kívül hagyja a képzőművészet fejlődésének szükségességét, de ez is a festőművészek hanyagságának az eredménye. A képzőművészek kis egységekre szakadozva, egymás közt viszályban élve, elmulasztották a legfontosabbat: *rendszeres tárlatokkal a műpártoló tömegének a felnevelését.* A teendőket a következőkben fejti ki:

— **Meq kell alakítanunk Ardeal és Banat műpártolóinak egyesületét**

s a képzőművészek termelő szövetségét. *Kiállításokat kell szerveznünk s ecélből érintkezésbe kell lépünk az Okirályság és a külföld művészeivel is. Az állam, a vármegyék és a városok bevonásával komoly anyagi alapot kell teremtenünk a művészet pártolására. Követelnünk kell, hogy amint az ipar és kereskedelem védelmére törvényt hoztak, úgy a*

A kongresszus határozatai

A kongresszuson határozatilag kimondták a Képzőművészek Szindikátusának a megalapítását. A beiratkozási díj száz lei, míg az évi tagsági díjat ezer leiben szabták meg, ami egy háromezer lei értékű műtárggyal is megváltható. Mezey Elemér iparművész indítvá-

Uj könyv!

P. Trefán Leonárd:

Mosolygó tájak

A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. Ara 50 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunknál.

Tolvajt fogtam

írta: Bence György

Vasárnap délután volt és én meg csak tíz éves voltam. A felnőttek már lefeküdtek a jó ünnepi ebéd után szundikálni. A testvérek is aludtak.

A nap erősen sütött, de nem volt meleg. A késői nyár épp az őznek kanyarodott s a hegyekből lezuhzó éjjeli hideg átértett a délutáni napsütésbe is. Az utcáról vidám csoportok nevetése hangzott. Búzavirág színű piroszsinóros honvédek testhez feszülő egyenruhájukban a kimenős, sokszoknyába öltözött kisvárosi cselédányokkal „hátsópár előret” játszottak s hangosan engedték ki magukból a hat napon át gyűjtögetett jókedvet. Nem volt kedvem aludni. Négy órakor jönnek a vendégyermekek játszani. A kisasszony ajánlotta:

— Jól tennéd, ha addig te is aludnál egyet.

A vége az lett, hogy öt nyomta el a buzgó-ság, én pedig kiszoktem az udvarra. Céltalanul ténfergettem, nem találtam meg a szokásos hét-köznapot s még két óra, míg elkezdhetjük vad indián üvöltésünket, amitől rettegett az egész szomszedság bácsija és nénije. Az istállóba mentem, a lovak mindig közel álltak hozzám. Ma azok is komolyan hallgattak s a kocsisok sem álltak szóba, mint máskor, munkát abba-hagyva, hajmeresztő históriákat hazudni. Lázasan borotválkoztak s csizmájukat szennyes ingükkel fényesítették. Roppantul irigyeltem a nagy szabadságukat, hogy nekik szabad eny-nyire bepizkolni a fehérműt. Szemük bai-

jóslatúan villogott, ajkuk hallgatott. Bosszan-totta őket az utcáról beszűrődő jókedv. Hiába, uniformis mindig a nők bolondítója. Enz azt akkor nem értettem, csak azt láttam, hogy kei-letlen, udvariatlan velem szemben ez a villogó hűvös vasárnap délután.

Hátramentem a gyümölcsöskertbe. Nagyot dobbant a szívem. Szabályos időközökben hal-lottam a körték irányából az ágak suhogását. Utána tompa puffanással estek le a féltrett körték a fák alá ültetett káposztafejek közé. Semmi kétség, valaki a fán van. A háziak kö-zül nem lehet. Igen. Hopp, ez tolvaj. Furcsa remegés fogott el, a tolvajfogás lámpaláza. Hir-telen kihúztam a földből egy fuszujkakarót és indultam. Hátha többen vannak? Verejtékes lett a kezem. A faszuhogás egyre hangzott. Esembe jutott a Laci meséje, hogy ő késő ej-szaka gyümölcstolvajt látott a kertjünkben és sóval tölött flóberttel rálőtt. Feltámadt vad in-dián vérem, fuszujkakarómat lándzsaként hón-alá kapva, keményen megmarkoltam. De leg-alább volna még valaki velem, aki látna hős-tetemem, mert a végén még el sem hiszik, hogy mint szúrta le a gyáva „Sárgakezet”. Vagy volna valaki, aki megmondaná, hogy mit is csináljak most, hogy is kezdjem? Legalább a kutyák lennének itt, ugatnának, hogy valahog elkezdődjön a csata, mire megfut az ellen s én vadul üldözöm, lándzsámat rázva. Ehelyett csak a fák suhogtak rendületlenül. Többen vannak. Ezt mégis csak távolról kell kezdeni. Egyedül vagyok, nincs kire számítani. Tele-szívta tudómet a szokatlan vasárnapdélután hűvös levegőjével s a legvadabb indiánüvöltést hallattam, ami csak egy mohikán torkán ki-

képzőművészetet is törvényes védelemben ré-szesítsék.

Dr. Nistor Aurél, Baia-Mare polgármestere, emelkedik ezután szólásra. Röviden vázolja a baia-marei festőkolónia negyvenéves pályafutását, s annak a reményének ad kifejezést, hogy a kongresszus határozatai által friss élet-erő kerül az ardeali és banati képzőművészet legyöngült testébe s Baia-Mare ismét arra a vezető szerepre jut, amit évtizedeken keresztül az egyetemes művésztörténetben betöltött.

Pap Aurélt elnökké választják.

Thorma János, a képzőművészek neoztora köszönetet mond Pap Aurélnak a szervezés nehéz munkájáért. Indítványozza, hogy a kongresszus Pap Aurélt válassza elnökévé, mert ő hozta a szervezkedés egészséges eszméjét, így tehát ő tudja azokat a legjobban a megvalósulás felé vinni. Pap Aurél nagy óváción köze-pette foglalja el az elnöki széket és indítványt terjeszt elő egy állandó bizottság megalakítá-sára, melynek célja a további teendők meg-beszélése. A bizottság tagjai lettek: Thorma János, Pataky Sándor, Udvardy Ignác, Katz Márton. Előadók: Borcea E. és Brana Nicolae.

Jubiláris képkiallítás a művésztelepen.

Déli tizenkét órakor nyílt meg a baia-marei képzőművészek jubiláris képkiallítása, ami utoljára huszonöt évvel ezelőtt volt. A tárlaton a következő művészek összesen hatvankét kép-pel szerepeltek: Thorma János, Ziffer Sándor, Krikszán János, Udvardy Ignác, Kádár Géza, Csikos Antónia, Shakirov Sebestyén, Brana Nicolae, Katz Márton, Pittner Olivér, T. Kiss Margit, Nagy Oszkár, Septelici Dumitrie, Slevenszky Lajos, Stelel Norbert, Agricola Lidia és Mezey Elemér három perzsaszőnyeggel. A kiállításnak nagy erkölcsi sikere van.

nyára elhatározták, hogy a legrövidebb időn belül *műcsarnokot* létesítenek, amelynek alap-jához minden tag egy háromezer lei értékű képpel, szoborral vagy más művészi munkával járul hozzá. Ezeket a tárgyakat a szindikátus fogja értékesíteni. Kimondták, a *Műbarátok Egyesületének* a megalakítását, évi ezer lei tagsági díjjal. Ennek ellenében értékes festmé-nyeket s egyéb műtárgyakat adnak. Evente mindig más városban kiállításokat rendeznek s ezzel kapcsolatban tartják meg az évi köz-gyűlést is. A kiállítás anyagából a műbarátok között sorsolás útján több képet osztanak szét s minden nyelő szabadon választhat a tár-latból.

A szervező bizottság elhatározta, hogy ja-vaslatai közé felveszi a képzőművészeti tör-vényszékek rendezésére vonatkozó indítványt is, melyet majd az irodalmi törvényesékek

fért, jól trenírozott hangszálaim nem hagytak cserben. A hangra menten felbátorodtam s ro-hantam is a fák közé karómat rázva, annál is inkább, mert támadásomnak megvolt az elkép-zelt hatása. Két alakot láttam, amint ijedten csúsztak le a fákról s miközben még egy-két gyümölcsöt felkapkodtak a földről, szaladtak neki a kerítésnek.

— Megfogtalak, gazemberek — ordítot-tam, — megálljatok, — s lassítottam, hogy le-gyen idejük átvetni magukat a kerítésen, még mielőtt én odaérnék.

— Viszitek az irhátokat ugy-e? — No ezt jól csináltam. Megkergettem az ellenséget hősiesen. Nem tehetek róla, ha a gyáva tolvajok-nak nem volt merszük nyílt csatát kezdeni. De én hőiesen megvédtem őseim földjét.

Egy körte mellettem lecsapódott a földre. Összezerentem. Mi ez? A fán, melyik alatt álltam, egy alak húzódott meg a lombok kö-zött. Hű, a kutyafáját! Melegem lett. Korán szaladtam, ennek nem volt ideje elmenekülni. Elfogott az előbbi remegés. Mi lesz most? Akár letszik, akár nem, ezt megfogtam s most, mint illik, a tolvajt meg kell vernem, ennek fele sem tréfa. Laci belelőtt az ő tolvajába. legalább is azt mondja, ha nem is igaz. Az alak látta, hogy észrevettem, azt is láthatta, hogy nem va-gyok túlvészélyes ellenfél. Kezdtél lefelé kec-meregni a fáról.

— Gyere le, te zsvány, gyere, megfogta-lak, most nem szoksz el. Gyere, hogy jól elver-jelek. — Közben igen óvatosan a cipője talpát kezdtem piszkálni a karóval.

— Várjon, amíg leszálok, addig ne üssön, mert leese.

Chamberlain szerint a megtorlások fenntartása „kánikulai örültség”

A jövő hétre várják a döntéseket a nagyfontosságú kérdésben

Londonból jelentik: Chamberlain kincsfári kancellár mult heti beszéde, melyben állást foglalt a megtorlások megszüntetése mellett, hétfőn ismét szóba került az alsóházban. A baloldali ellenzék a megtorlások jövőjére vonatkozólag kérdésekkel ostromolta Edent, aki kijelentette, hogy a kormány minél hamarabb vitát akar rendezni külpolitikájáról. Akkor nyilatkozik majd arról is, hogy milyen együttes eljárást kell követni a Népszövetség közgyűlésének és Tanácsának 26-iki, illetve 30-iki ülésén.

A Reuter alaptalannak minősíti azokat a híreszteléseket, hogy Edennek a megtorlások miatt le kellene mondania. Ezeket a híreket

hivatalosan is cáfolják, sőt alapos föltevés, hogy Chamberlain ismeretes nyilatkozata Eden meggyőződését is kifejezi.

A Press Association szerint az angol kormány csütörtöki politikai beszámolója igazolni fogja majd Chamberlain kijelentéseit, mely szerint a megtorlások fenntartása „kánikulai örültség” lenne.

Eden különben hétfőn hosszasan tanácskozott Baldwinnal a miniszterelnökségi palotában, ahol egyébként is igen nagy élénkség folyt.

Angol politikai körök a jövő hét folyamára várják a döntéseket a nagyfontosságú nemzetközi kérdésekben.

Olaszország kilép a népszövetségből, ha június 30-ika után is fenntartják a megtorlásokat és megegyezik Németországgal

— Mussolini biztosítékai Angliának —

Londonból jelentik: A Daily Mail szerint Olaszország Angliának nemrég tett javaslata során minden elképzelhető biztosítékot felajánlott Afrikában, kivéve az Abesszinia feletti olasz felségjog korlátozását. Kész kötelezettséget vállalni, hogy nem szervez fekete hadsereget s hogy nincs többé területi igénye Afrikában, ahol a jövőben csak rendőri haderőt tart fenn. Kész Angliával és Franciaországgal földközi-tengeri egyezményt és tengeri haderőkorlátozási egyezményt is kötni és ebbe, ha a többi hatalom úgy kívánja, Törökország és Görögország is bekapcsolódhat.

Ha az angol kormány ezt a rendelkezéssel messzemenő javaslatot elutasítja és ha június 30 után is fenntartják a megtorlásokat, Olaszország kilép a Népszövetségből és Németországgal megegyezik.

mintájára akarnak megvalósítani, hogy ilyenformán szoktassák a közönséget az egészséges művészeti termékekhez, megismertessék a különböző irányokait és mestereket. A közönség művészi ízlését a közeljövőben indítandó folyóirattal is akarják fejleszteni.

Anyagi érdekeik megvédésére a szindikátus felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy külföldről a műtárgyak kereskedelmi cikk gyanánt való behozatalát csak a szindikátuson keresztül engedélyezze, hogy ezzel megakadályozható legyen a hamis képek külföldi inváziója, amelynek úgy a belöldi művészek, mint a leutáncolt külföldi mesterek és a becsapott közönség egyformán az áldozatai. Mivel segítséget, különösen anyagi segítséget sehonnán sem várhatnak, részvényeket összeadva megalakítják az anyagbeszerzési szövetkezetet, hogy így olcsó és jó kellékek jussanak. Az értékesítést szintén szövetkezet után akarják megvalósítani.

A szindikátus tagja az lehet, akit legkevesebb két tag ajánl felvételre, mire a szindikátus a jelölt munkáit megvizsgálja s ha a felvételre megfelelőnek találja, a közgyűlés elé terjesztik a felvételi kérést.



A négy Londonban.

Hüm. Hátha leesik s kitöri a lábát? Igaz, hogy én abból a magasságból már le merek ugrani. Milyen durva hangja van s nincs is nagyon megijedve. Nagy, erős fickó. Legalább tizenhárom éves. Hü, mi lesz. Mért nem tudott ez is elfutni? Vagy legalább csendben maradt volna odafenn. Biztosan nem olvasta Winetoot.

— Hát csak jere, addig nem ütlek, majd itt megkapod a magadét.

Supsz. Lecsúszott a fáról. Még átölelve tartotta a fát félkezével, mikor kettőt ráhúztam, de csak érintettem a kabátját, hiszen csak jelkép volt a verés.

— Nesze neked! Kell-e körte? Ez a tied. Most sírhatsz. Azt pedig ürítsd ki! — Ez a sapkájának szólt, amit másik kezében szorongatott s tele volt körtével. Ledobta a földre.

— Elveszi? — kérdezte sápadtan.

— Mit, te?

— A sapkát.

— A sapkát? — zavarba jöttem. Igaz, a tolvajoknak el szokták venni a sapkáját. Na most benne vagyok a pácban. Vegyem el a sapkáját? Biztosan nincs is neki több. Szegény fiú lehet, azt láttam már a fán, mert cipője sarkán patkó volt. Mit kezdjek a sapkával? Igaz, jó harci jelvény lenne. „Skalp”. A „Sárgakéz skalpja”. De hátha nincs neki több?

— A sapkát, azt megtarthatod. Vidd. De ürítsd ki a zsebeidet is.

— Nem ver meg?

Izzadtam. Milyen kínos helyzet. Meg kéne verni. Csak csinálna valamit s ne nézne olyan szomorúan. Nagyon kiszáradt a torkom.

— Nem. Most az egyszer elengedlek, de ha máskor... — Könnyek csorogtak végig a kamasz arcán s ahogy kiürítette a zsebeit, láttam,

hogy sántít. Bicegett. Egyik lába rövidebb volt. Ruhája a kisváros és a falu gyermekeinek keveréköltözeke volt. Kínosan szegényes vasárnapi ünneplő, a nadrág már félig hosszú. Ott végződött a boka és térd között. Sápadt s még hozzá sír. Csak nem fájt neki, hisz alig piszkáltam meg, vagy nagyon szegényli magát?

— Mit bögsz? — alig nyúltam hozzád, csak nem fájt?

— Nem bánom, megverhet, úgyse fájt, csak.

— Mondtam ne bögj, látod nem ütlek. — Bár futna el, mászna át a kerten, mint a fobb, hogy vége lenne. De szemtelen, mért látja, hogy nem kap ki, azt mondja, úgy sem fájt. Ugyanát-szik, mégiscsak olvasta Winetoot, de mért sír?

— Mond, mi bajod?

— Nem ad?

— Mit?

— Körtét. Lajosék mind megtöltötték a zsebuiket a bűdösek s elfutottak — szipogta, — legalább ezt adja nekem né, osztán nem bánom, ha megüt.

Rettenetesen éreztem magam. Kiszáradt számszéle reszketett. Ez a nagy sánta fiú itt sír s nem bánna, ha megverném egy körtéért. Azok a bűdös Lajosék tele zsebbel elfutottak, biztosan nem adnak ennek.

— Disznók!

— Én-e?

— Az a kettő, hogy elfutott. Teli volt a zsebuik. Magának nem adnának?

Most már magáztam, nem volt ellenfél. Hirtelen minden haragom Lajosék ellen fordult.

— Hát ha már leszedte a fáról, vigye el mind. Csak kár, hogy nem érett.

A legényke egy pillanat alatt a földön térdelt négykézláb, elfelejtett sírást, verést s tömte a zsebeit.

— Itt is van egy szép, — lándzsám hegyével kipiszkáltam egyet a káposzta alól. — De ígérje meg, hogy a másik kettőnek sem ad.

— Én azoknak? Ha letérdelnek, akkor sem. Mult vasárnap is itt voltak. De nem mertem bejönni. Egy szemet sem adtak nekem. De bezzeg most nekik nem lesz ennyi.

— Várjon. Adja ide a sapkáját, míg át-mászik a kerítésen, kiesik belőle a körte. — Át-nyújtottam tolvajomnak a telt sapkát a kerítésen és nagyot lélegzettem.

A fuszujkakarót visszaszurtam a helyére, amit máskor sohasem szoktam megtenni s nem igen tudtam számot adni magamnak a történetekről. Elhagytam a világos vasárnap délutánt, melyik annyi problémát zudított rám s beszöktem az elsőtétített gyermekszobába aludni.

— Milyen komiszak. Nem adtak a sántának mult vasárnap.

Öt órákor volt a kávézás. Utána ki a kertbe vad ordítózás közt, hogy csak jóllakott torkunkon kifért. Megmutattam a többieknek a nyomokat a letaposott káposztafejek között.

— Hárman voltak. Egyiket megfogtam. Ugy elláttam a baját, hogy na. Ne féljete, többet nem mer a mohikánok ösvényeire lépni. Az nem jön ide többet körtét lopni!

Nem is jött lopni. Következő vasárnap a kapun engedtem be s jól megtömtem a zsebeit.

— De annak a másik kettőnek nehogy adjon!

— Nem én, ha szemük kiszökik, akkor sem.

A Református Leánygimnázium növendékeinek kézimunka, rajz és háztartási kiállítása

Vidám és rendkívül derűs képet nyújt a Református Leánygimnázium *hármás kiállításának terme*, amelyben négy osztály növendékeinek izlése, ügyessége tárul a belépő szemelő. A gyermeki képzelőtehetség és ügyesség háta mögött azonban ott áll a vezető tanárok szeretettől átfűtött irányító egyénisége, akik olyan sok türelemmel és hozzáértéssel vezetik az ügyetlen kezeskéket, fejlesztik, csiszolják a szunnyadó izlést és olyan ujjongó nagy örömmel emelik napfényre az elrejtett tehetségek csillogó gyémántjait.

A kézimunkát *Karácsonyiné Gálbóri Erzsébet* igazgatónő tanítja, mind a négy osztályban. Az *első gimnázisták* kedves kis baba-kelengyéket készítettek, a majdnem élelnagyságu celluloid-babák bizonyítják, hogy nemcsak a hímezések szépek, hanem a szabás körül sincsen semmi hiba. Színeshímzésű csinos terítőket is készítettek és nem hiányzanak a megfélélt és kijavított harisnyák sem, meri hiszen a foltozás-javítás minden női kézimunka alapja és egyszerűje. A *második gimnázisták* színes hárászkezőket horgoltak, fehér teakötevénykéket hímeztek és igen szép női fehérneműt varrtak és hímeztek. A *harmadik gimnázisták* ágyneműt varrtak és hímeztek, színes nyakálakat kötöttek lehelletfinom tüllerítőket és babablúzókat varrtak meglepő pontossággal és ügyességgel. A *negyedik osztályosok* színes női fehérneműt, (hálóingeket stb.) varrtak és hímeztek aprólékos finomsággal. Színes zsuraszalterítők is külön dicsőreget érdemelnek.

A rajzot *H. Makkai Piroška* rajztanárno tanítja, aki grafikai műveiről országsszerte ismert művész. A terem művész díszítése is az ő érdeme. Nagy lelkesedéssel beszél tanítványairól, egy-egy jelentősebb tehetséget eláruló rajz előtt különös gyönyörködéssel áll meg. Az

első osztály vonalmozdulatokat, színes falúképzéseket rajzolt és festett, különösen kedves, eredeti elgondolásai vannak: Bán Irén, Vánca Mária, Tóth Klári, Borsi Katalin, Hájdu Anna, Jakab Pálma, Danka Alice, b) Szabó Ilona, Oláh Margit, Szentési Anna, Molnár Mária, Madaras Klára és Babicsák Violának. A *második osztályosok* egyéb rajzok között „Piroška és a farkas” és „Hófehérke” mesejeleneteket rajzoltak szabad elgondolásuk szerint. Különösen szépek Nagy Ibolya, a) Szabó Róza, Veress Éva, Nagy Lujza, Debreczeni Erzsébet, Fekete Éva, Erdőssy Emma, Szalay Ilona, Borbély Anna és Baucsik Valéria színes képei. A *harmadik osztályosok* természet után lerajzolták az olasighi ref. templomot, virágokat, leveleket, állatokat, magyar és román kézimunka-hímzés terveket, cserépedényeket. Dicsőreget érdemelnek: Szabó Erzsébet, Nagy Margit, Nagy Erzsébet, Tunyogi Éva, Szép Erzsébet, Bán Szeréna és Gilin Anna szép rajzai.

A *negyedik osztályosok* gipszfigurákat, kancsó-tervezéseket, modern és székely kapukat, virágsokrokat, leveleket természet után, perspektíva-rajzokat, betűmintákat és igen ötletes plakát-tervezéseket készítettek. A legügyesebbek: Somogyi Márta, Lövey Piroška, Kernács Melánia, Kiss Katalin, Köteles Erzsébet, Debreczeni Ilona, Géresi Klára, Vargha Margit, Gál Ilona és Molnár Erzsébet.

A *háztartási kiállítás* *Timotin Melánia* háztartás-tanárnő érdeme. A növendékek saját készítésű sütekekkel, sajtakkal, süteményekkel, tortákkal és befőttekkel szerepeltek a kiállításon bizonyosságot téve arról, hogy a tudás, ügyesség és jóízűség mellett nagy gondot fordítanak ebben az intézetben arra is, hogy a növendékek mint jó gazdasszonyok is bárhol és bármikor megállják helyüket. (Cs. E.)

A Katalin-telepen június 5-én d. u. fél 5 órai kezdettel a templom mellett fekvő szigeten igen szórakoztató, jótékony célú nép-ünnepély lesz, melyre mindenkit szeretettel meghív a római katolikus kulturház vezetősége.

Oradea város bérleti nagy tiltakozó gyűlést tartottak a városi új adókvétel ellen. A lakótársadalom vasárnap délelőtt az oradeai munkakamara székházában nagy tiltakozó gyűlést tartott. Dr. Popovici Enea közjegyző, a szövetség elnöke megnyitójában kifejtette, hogy az idei taxakivétel a város minden bérletjét kibirhatatlan teherrel sújtja s a bérletnek ismét erőteljesen össze kell fogni ellene. Ezután dr. Zoltán Károly ügyvéd, főtitkár nagy beszédben vázolta a bérlet sulyos helyzetét. A közüzemek központossítása újabb terheket jelent. A vízüzem s minden más városi üzem felemelte a díjtételeit. De a legnagyobb elkeseredést a lakások utáni 5 százalékos taxa váltotta ki, amely törvénytelen s a felebbezések folytán a bíróság törölni fogja. Legtöbb nagyváros nem is róttá ki, vagy csak jelentéktelen összegben. A fellebbezéseknek felfüggesztő hatálya van, de a végrehajtás ellen eleve tiltakoznak. Fügyelmeztette a bérletet, hogy szélhámosok járnak s pénzt kérnek a fellebbezés beadására. At kell adni a rendőrnek őket. Lghelyesebb, ha a bérlet szövetségéhez fordulnak (Str. Rimanóczy 12 sz.) Aztán az utcák rendtelenségét ismertette. A közgyűlés elhatározta, hogy memorandumot küldenek a miniszterhez az 5 százalékos adó ellen s hasonló lépésre kérik fel a többi városokat. A bérletet pedig felhívják, lépjenek be a szövetségbe, mert csak egyesülésben az erős a siker.

Felhívás a bérletkötő. A vasárnapi gyűlésünk határozata értelmében az 5 százalékos taxa törlése iránt memorandumot terjesztettünk a miniszteriumhoz, amelyet minden bérletnek alá kell írni. Ennek gyorsabb és eredményesebb keresztülvitele, valamint a tagok gyűjtése érdekében a bérletet megbízottaink keresik fel, akik az általunk kiállított igazolványokat felmutatni kötelesek. Aláírás és helyszíni igazolás minden esetben készíthető. A fellebbezéseket tagjainknak díjmentesen készítjük el és adjuk be. Tagsági díj egy évre szobánként 20 lei. Lakásbérlet Szövetsége, Oradea, Str. Rimanóczy No. 12.

Kirándulás. A „Kolping” Sportegylet turista szakosztálya folyó hó 21-én kirándulást rendez Meziádra. Részvételi díj 85 lei, tagoknak 75 lei. Turát indítanak továbbá együttesen az összes oradeai turista-egyesületek, úgymint: Ferar CTB, CAO, Vulturii, Staruina, Macabi, ASO, Kolping Baia-Marera, az EKE oltáni Gutin osztályának menedékház-avatására június hó 28-29-én. Érdeklődni és jelentkezni mindkét kirándulásra lehet Str. Alexandri 13. Telefon 843.

Temetés. öv. Zsálik Nándor né szül. Horváth Anna 70 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Haller kápolnában. (Erdélyi „Concordia”.)

Pelsőczy Antalné 37 éves korában meghalt. Temetése június 17-én 5 órakor lesz a Haller kápolnában az olosighi temetőben. (Caritas.)

Mikor fizetik a kincstári bértdifferenciákat? A Házulajdonosok Szövetsége, a kincstári bértdifferenciák a jövő hónapban kifizetése vagy legalább is az adózáknak folyó adókba beszámítása érdekében — a Házulajdonosok Országos Szövetségének közreműködésével — országos mozgalmat indít. Ezért felhívjuk az összes házulajdonosokat, akiknek bérkülönbözeti követeléseik vannak, hogy az ezek kifizetését sürgető kérvény aláírására, a Szövetség központi irodájában (Rimanóczy-utca 8.) a legsürgősebben megjelenni és a szövetség által részükre legutóbb kiadott „Notifikációt” magukkal hozni szíveskedjenek. A Házulajdonosok Szövetségének ügyvezető elnöksége.

Horváth Nuszi ének- és zenetanárno növendékeinek évről-évré vizsgája. Szombaton, június 20-án, délután öt órakor az Ujsági Klub téri helyiségében tartják Horváth Nuszi ének- és zenetanárno növendékei évről-évré hangversenyüket, amelyre a város társadalmának löbbségek bejelentette megjelenését. Horváth Nuszi messze földön jól ismerik, mint kitűnő ének- és zenepedagógust. Növendékei eddig is mindig meglepően szép haladást tanúsítottak, úgyhogy vizsgahangversenyei mindig gyönyörű eredményt jelentettek. Belépődíj nincsen, a műsort *Papadoff* Constantin és *Csongrádi* Évi prólógják vezetik be.

Válasz Dr K. K.-nak, a színházi pótszékekről és a jegyszédőkről szóló cikkére

Kaptuk az alábbi levelet:
Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr, az igazság és a szegény emberek védelmében, tisztelettel kérjük az alábbi sorok közlését:

A színházi pótszékeket tette szóva e lap tegnapi számában Dr K. K., nagyon melléje fogva a dolgoknak, minden tájékozódás mellőzésével és teljesen igazságtalanul. Mindenekelőtt tudnia kellene, hogy amióta színház van és lesz, pótszékek mindig volt és lesz. A rémlátások teljesen feleslegeseek, azt már eldöntötték a szakértők a nagy metrópolisok színházaiában, hogy lehet-e szabad-e pótszékeket alkalmazni. Es afelel is legyen nyugodt dr K. K., hogy Cetroceniben a tribuntartó közbülső gerendát nem a pótszék-döntőte le. De nem is az a célja ennek a válasznak, hogy a pótszékek feletti elméleti-vitát folytassak az ügyvéd úrral, mert hiszen eddigi cikkei után könnyű kitalálni, ki rejtőzött csak kezdő betűi mögé, hanem arra az igazságtalan és fellebbezés mondatára akarok válaszolni, hogy: „anyagilag hiányzó” az a jegyszédőnek van belőle, na talán csak a jegyszédőknek van belőle, mert a pótszék elmaradhatatlan járuléka a bűnsás borralaló, hacsak nem hivatalos személy parancsára helyezték be.”

Nagyon könnyen meggyőződhetett volna a cikkíró úr, ha megkérte a pénztárosot vagy az igazgató urak valamelyikét, hogy a jegyszédőknek nincs joguk a színházban pótszéket betenni. Ők csak az igazgatóság engedélyével, helyesebben parancsára helyezhetnek be pótszék. Tehát egyszer, nekik nem is kellemes rendelkezést teljesítenek, amiért soha senki borralalót nem szokott adni. Miért kellett éppen a színház legszegényebb, legkéisebb alkalmazottait bántani? Es ilyen felületes megfontolatlan-sággal? Es hol vannak már azok a régi vágású urt emberek, akik borralalót adták a helyre vezető jegyszédőknek, páholynyitogató asszonynak. Valamikor előregedett színésznők lettek páholynyitogatók — s a borralalóhoz átek. Pesten ilyenek ma is találhatók még. De ugyan kinek jut eszébe ma a borralaló? Eltűnt ez is. Kiment a szokásból. Nem emlékszik itt senki arra se, hogy a cikkíró úr valamikor borralalót adott volna a szegény jegyszédőknek. Olyan az ő támadása most a jegyszédők ellen, mintha valaki a temetési kocsi lovat átkozná azért, mert valamelyik szeretettét kivizsi a temetőbe. Ők is csak behordják parancsra a pótszéket, de ha valamelyik úri embernek eszébe jutna ezért pár lei borralalót adni a fáradó jegyszédőknek, az sem az adakozó, sem az elfogadó részéről nem szegény. A szegény jegyszédőknek tehát nincsen a pótszékkel semmi haszna, sőt kára van, mert az élet nehézségei mellett, még ilyen igazságtalan megjegyzéseknél is ki vannak téve a közönség félrevezetésére alkalmasan, mint a Dr K. K. ur cikke, jórésence, hogy talán senki se hiszi el s nem rónak gondterhes fejükre magasabb kereseti adót.

Sulyos elírás volt Dr K. K. ur részéről, amiből azonban érzékenyen érintett lelkiileg, derék, becsületos, de nagyon szegény asszonyokat, akik igazán nem érdemelték meg — s nem illet az illusztris cikkíróhoz. **Egy színházi ember.**

Katolikus nőtestvéreink figyelmét szeretettel felhívjuk arra, hogy a *lelkinap június 18-án*, reggel 8 órakor kezdődik a Szociális Testvérek székházában. Jézus szentésleges Szive ünnepére méltóbban nem készülhetünk, mintha minél bensőségebben és minél nagyobb számban veszünk részt a lelkinapon. A lelkinap vezetősége szívből örül annak, hogy katolikus nőtestvéreink nagy része szinte magától jön rá a lelkinap fontosságára és mindig többen jelentkeznek megtartására.

Pásztor Ede főszerkesztő jobban van. Pásztor Ede a Friss Ujság és a Magyarság c. politikai napilapok főszerkesztő-tulajdonosa mandula gyulladástól eredő térdizületi gyulladással csaknem hat hét óta fekszik betegben. A rettenetes fájdalommal járó és nagyon sulyos természetű betegséget Pásztor Ede erős szervezete legyűrte és mint örömmel értesülünk fájdalommal megszűntek, a betegség teljes felgyógyulási stádiumában van, úgy hogy rövidesen elhagyhatja az ágyat, hogy utókorára fűrdőre utazhasson.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a jóembereknek, egyházi és világi testületeknek, akik és amelyek személyesen vagy írásban fordultak felénk részvevő szavaikkal a mi nagy halottunk, dr. Keskenyi Lipót főrabbi elhunytá alkalmából, ezúton is hálás köszönetet mondunk. Oradea, 1936. június hó 16-án. *A gyászoló család.*

Megrendítő kompszerencsétlenség az újpesti Duna-ágban

Felborult egy gőzkomp a Szunyog-szigetnél és huszonötven a Dunába fulltak

Budapestről jelentik: Alig néhány hete temették el a csehszlovákiai Thaya folyón történt tragikus kompszerencsétlenség apró áldozatait, s most Budapestről érkezik méreteiben hasonló, borzalmas kompszerencsétlenség híre. A szerencsétlenség kedre virradó éjszaka az újpesti Duna-ágban történt. Az áldozatok száma még bizonytalan, de a feltevések szerint

legalább 25 halottal kell számolni.

A megrendítő katasztrófa részleteiről a következő jelentést kaptuk:

Hétfőn este a BSZKRT (Budapest Székesfővárosi Közlekedési R.-T.) alkalmazottak mulatságot rendeztek az újpesti Szunyog-szigeten lévő vendéglőben. A pesti partról motoros kompon keltek át a szigetre és a mulatság végén, éjfél után 2 órakor ugyancsak kompon igyekeztek hazafelé. Két komp szállította a pesti partra a mulatozókat. Az egyik komp már régen a pesti partra jutott, amikor a másik, mintegy 60-70 utassal utnak indult. A meglehetősen italos utasok vidám hangulatban voltak és hangosan énekeltek. A komp befogadóképessége azonban mindössze 50 ember. **Ezért a túlterhelés miatt folyton beszivárgott a víz.** A női utasok megijedtek, s a komp elejére lódultak, mire a vízi jármű egyensúlya megbillent és elmerült.

Az utasok között pánik tört ki, többen a vízbe ugrottak, minek következtében a már amúgy is egyensúlyát veszített komp felborult.

Többen uszva igyekeztek partot érni. A leg többjüket azonban uszni sem tudott és különben is részben az ijedségtől, részben a víz hidegsége miatt eszméletüket veszítették és elmerültek a hullámokban.

A komp vezetője és néhány férfiutas nem vesztette el lélekjelenlétét és menteni igyekezett. Közben a közeli összekötő vasúti hídon szolgálatot teljesítő őrszemes rendőr is figyelmes lett a vízbemerültek kétségbeesett sikoltozására és telefonon segítséget kért. Percek múltán több mentőhajó érkezett a szerencsétlenség színhelyére és reflektorok fénye mellett hozzáálltak a mentéshez.

Huszonöt utast élve, tízet holtan huztak ki a hullámokból, tizenegyen nyomtalanul eltűntek.

A többieknek sikerült uszva partot érni. A kimentettek közül négyet meglehetősen súlyos állapotban szállították kórházba. A mentés és az eltűntek utáni kutatás egész éjszakán át tartott, de hajnali 6 óráig egyetlenegyét sem találtak meg a tizenegy eltűnt utas közül.

Budapestről jelentik: A kompszerencsétlenség színhelyén kedden délelőtt is állandóan folytak a mentési munkálatok, de nem sok

eredménnyel. Tíz halottonál többet még nem tudták felszínre hozni. Az eltűntek száma már 14-re emelkedett. Az áldozatok pontos számát addig nem tudják megállapítani, míg a rendőrség nem ellenőrzi a vacsorán jelenvoltakat. Összesen 274 vendég vett részt a vacsorán, de sokan közülük már előbb eltávoztak s a halálkompra legalább hetvenen, — a komptulajdonos, vendéglős és kompkiszolgáló szerint viszont csak negyvenen — igyekeztek a túlsó partra.

Az áldozatok között van Hlinka páter öccse is.

A kompszerencsétlenség pillanatában borzalmas jelenetek játszódtak le. Valószínű, hogy egy utas sem menekülhetett volna meg, ha a közelben horgonyzó „Szeded” gőzös matrózai föl nem ébrednek a segélykiáltásokra és ha va-

lakinek eszébe nem jutott volna fölgújtani a hajó fényezőjét. Az erős fényben jobban lehetett a mentési munkát végezni a mentőhajók megérkezéséig. A mentésben résztvevő szemtanúk szerint borzalmas volt nézni a fuldokló vergődéseit. Az első pillanatban alig volt kéznél egy-két dereglye és azok nyomban megtelek menekülőkkel. Egy férfi, aki már csak úgy ahogy tudta magát tartani a vízben, amikor beemelték a csónakba, látták, hogy eszméletlen feleségét szorongatja a karjai között. Egy másik, amikor csónakba akarták emelni, kijelentette, hogy ő még tartja magát, igyekezzenek olyat menteni helyette, aki már alámerült. Az áldozatokat nehéz megtalálni, mert itt 8 méter mély és nagyon iszapos a víz. Kedden kora reggel búvárok szálltak alá és utászok csákyakkal keresik az áldozatokat.

Az eltűntek között van Hlinka József, Hlinka páter, szlovák néppárti vezér öccse is, aki a BeSZKR-t főféri kocsiszalonjában teljesített szolgálatot.

Megrázó volt az Árvay nevű házaspár halálküzdeme. Szemtanúk elbeszélése szerint a férj rettenetes erőfeszítéseket tett, hogy megkísérelje a menekülést. Felesége azonban bekapaszkodott a nadrágjába és a víz alá húzta. Egyszer aztán a szerencsétlen nő elszakadt férjétől, aki féltőlten vergődött partra. Az asszony odaveszett.

A cotroceni szerencsétlenség miatt teljesen átszervezik Bucuresti műszaki szolgálatát

Druu városi tisztviselő is volt a vágóhídon. — Blumentfeld helyzete is súlyosbodott

Bucuresti. Saját tud. A fellebbviteli vád tanács tegnap foglalkozott a cotroceni szerencsétlenséggel kapcsolatban letartóztatott fellebbezésével. Tudvalevőleg csak nyolc letartóztatott fellebbezett, míg két vállalkozó, Druu és Blumentfeld meg se kísérelték. A vád tanács azonban megerősítette az alsófoku döntést s így az összes gyanúsítottak letartóztatásban maradnak.

A bűntügyi megtorlásokon kívül más, komoly következményei is lesznek a cotroceni tragédiának. Donescu főpolgármester elhatározta a főváros technikai szolgálatának teljes átszervezését. Új műszaki igazgatóságot létesítenek, amelynek vezetésével a műgyetem és az építészeti főiskola tanári karának ajánlása alapján kinevezett mérnököket és építészeket fogják megbízni. A munkálatok állandó ellenőrzésére külön szolgálatot szerveznek. Más alapokra helyezik a munkálatok átvételével megbízott bizottság szervezetét is. Ezt olyan megfelelő módon állítják össze, akik nincsenek a fővá-

ros kötelékében.

Teljesen megváltoztatják a versenytárgyalások szabályzatát is, mert a mai rendszer alapján az a helyzet állott elő, hogy komoly és felkészült cégek már nem is adták be ajánlataikat, nem tudván nyújtani azt a rabbot, amelyet a felelőtlen felkapaszkodottak és szélhámosok kínáltak, csak hogy a munkát elnyerhessék s ezzel eleve lehetetlenné vált, hogy tisztességes munka készüljön.

A sajtóigazgatóság hivatalos közleményt adott ki, a legmagasabb parancsra alakult segélyező bizottság munkájának eredményéről. Eszerint: a különböző kórházakban és lakásokban ápoló szegényebb sebesültek között segélyeket osztottak szét. A bizottság kieszközölte a közoktatásügyi miniszternél, hogy azok a növendékek, akik a szerencsétlenség következtében nem tudtak jelentkezni vizsgálatokra, az év folyamán kapott tanjegyeik alapján kapjanak bizonyítványt. A kórházak teljesen ingyen ápolják a sebesülteket. A vidéki sebesültek, ha a kórházakból elbocsáttatnak, külön vasúti kocsikban, kísérőkkel fogják lakhelyükig szállítani. A könnyebben sebesültek a CFR vonalain a kórházak igazolványai alapján ingyen utazhatnak majd haza.

A hivatalos közlemény felsorolja végül a hivatalosan megállapított haláleseteket, majd hozzáteszi: *Miután a közhiedelem kitart amellett, hogy más halottak is vannak s miután a bizottság a legmagasabb óhajnak megfelelően segíteni akarja minden elhaltak hozzátartozóit, kéri azokat, akik eddig nem jelentett eseteikről tudnak, közöljék ezeket, akármilyen uton haladéktalanul a bizottsággal, hogy megfelelő intézkedéseket tehessenek.*

Blumentfeld és Druu.

Az ügyészség tegnap hosszú kihallgatásnak vetette alá Blumentfeldet, az egyik vállalkozót, aki állítólag csak kölcsön adott pénzt a tribünépítéshez. E kihallgatás során kiderült, hogy Blumentfeld maga is dolgozott a tribünépítésnél. Ő vásárolta az építőanyagot, s ő akarta azt lebontás után eladni. Kiderült még a kihallgatás során, hogy Druu városi tisztviselő is volt, be volt jegyezve a vágóhid fizetett tisztviselői közé.

Tegnap értekezlet volt a belügyminisztériumban, amelyen határozatokat hoztak a sebesültek ápolására és segélyezésére vonatkozólag.



A cotroceni szerencsétlenség színhelye.

Képünk az I. tribün leszakadása pillanatában készült, mikor az óriási tömeg rémülten rajzolta körül a szerencsétlenség színhelyét.

A régkivánt békés megegyezést építi ki a timisoarai ügyvédi kar

Dr Zigre Miklós központi kiküldött közkivánatra elhalasztotta a választást. A román-keresztény csoport magára maradv maga is a megegyezést szorgalmazza. — A politika kikapcsolásával tisztára a kari érdekek domborodjanak ki

Timisoara. Saját tud. A román keresztény ügyvédek elnevezés alatt törömmült csoport tudvalevően heves harcot indított volt az ügyvédek nagyobb és számottevőbb része ellen azért, mivel a kamarában tisztára román választmányt kívánt, Zajos és izgalmas jelenetek tarkították a kamarai üléseket és választásokat nem lehetett megejteni. A kamara eddigi dékánja is lemondott, sőt még a jelölésétől is visszalépett. Ilyen körülmények között delegálta aztán az ügyvédi kamara központi szövetsége dr Zigre Miklós volt kisebbségi minisztert, a oradeai kamara elnökét és a szövetség alelnökét a timisoarai választások lefolytatására. Zigre dr a választást már ki is tűzte június 21-ére, de most váratlan fordulat következett be. Ugyanis amikor a választások előkészületei megkezdődtek, az egész vonalon békülékeny hangulat volt tapasztalható és az a kívánság, hogy az ügyvédi kamarában csakis szakmai és kari szempontok érvényesülhessenek és kapcsoljanak ki mindenféle pártpolitikai szempontot. Így aztán kitért az is, hogy a román keresztény csoport is feladta előbbi merev álláspontját és többé nem kifogásolja, hogy kisebbségi ügyvédek is bekerülhessenek a választmányba. Ennek megállapítása után most már az egész vonalon az az óhaj nyilvánult meg, hogy a választásokat halasszák el, — hogy az ügyvédek közös nevezőre való hozzászólását kimélyítsék és megvalósíthassák.

A meglepő fordulat, miként különben ügyvédi körökben mondják, az ügyvédek szemében már nem is kellett különös meglepetést. Ugyanis már egy idő óta tapasztalni lehetett, hogy azok, akik merev álláspontot foglaltak volt el, abból egyenként engedtek. Tán belátták maguk is, hogy izoláltan, kisebbségben maradnak. Meglepetést keltett ezzel szemben ténylegesen az, hogy éppen ennek a csoportnak a részéről történt meg most a kezdeményező lépés a megegyezés felé. — amit persze a többiek nagy örömmel vettek. Hiszen a többség mindig ezt kívánta.

Szombaton délután a kisebbségi ügyvédek értekezletét tartották a választások előkészületeinek megbeszélésére. Az értekezletet Gyulay János dr ügyvéd hívta volt egybe. Ezen az értekezleten aztán váratlanul megjelent Brudariu Adrian ügyvéd, a román keresztény csoport egyik exponense Simon Virgil dr ügyvéddel egyetemben és kijelentette, hogy a csoport tagjainak is az a felfogása, hogy politikamentesen, csakis a kari és hivatásbeli érdekek szem előtt tartásával kell az új kamarai választmányt megalkotni s ezen felfogás alapján a csoport tagjai hajlandók úgy a nemzeti parasztpárthoz, mint pedig a kisebbségekhez tartozó ügyvédekkel békés megegyezésre jutni. A csoport delegáltja kifejezésre juttatta azt a nézetét is, hogy a kisebbségi ügyvédeknek ebben a kérdésben áthidaló szerepet kell vállalniuk a különböző csoportok között: a kisebbségeknek, így a zsidóknak is valóságos missiót kell tehát vállalniuk. Azon reménynek adott végül kifejezést, hogy az illetők ezt a szerepet vállalják is és nem állnak egyik oldalra sem, tehát nem akarnak a pártok közé döntőbírói szereppel lépni, — ebben az esetben a kamarai élet nyugalma veszélyeztetve volna s a keresztény román csoport tagjai már eleve elhárítanak maguktól minden felelősséget.

Ifj. Kálmár Béla dr és Raskó Sándor dr szólaltak fel a kisebbségi ügyvédek részéről, kijelentve, hogy örömmel veszik tudomásul, hogy a keresztény román csoport is belátja, hogy az ügyvédi kar oly számotvó részét, mint amilyent a kisebbségi ügyvédek képeznek, mellőzni nem lehet. Kifejezték, hogy szívesen hajlandók együttműködni minden kartársuk

kal és kéri a delegáltakat, hassanak oda a csoportjuknál, hogy az keresse meg a kapcsolatot a többi csoporttal: valamennyien együttműködjenek a közös front megteremtésén. A maguk részéről kéri fogják Zigre Miklós dr-tól a választásoknak egy vagy két hónappal való elhalasztását, hogy a megegyezést létre lehessen hozni.

A továbbiakban szó került arról, hogy a román keresztény csoport tagjai hajlandók olyan megegyezést létesíteni, amelynek alapján négy kisebbségi kerül a tízenkéttagú vezetőségbe. A kisebbségi ügyvédek nézete szerint őt tagság jár nekik, mire a delegáltak avval reflektáltak, hogy a nemzeti parasztpárthoz tartozó ügyvédekkel való megegyezés során is — hiszen annak idején ilyen értelmű jelölőlistát is adtak be — szintén csak négy kisebbségi jelölt-ről volt szó. Mint értesülünk, a magyar ügyvédek azt a felfogást is helyesbítették kívánják, hogy csak harminckilencen volnának: ugyanis a zsidó vallású, magukat magyaroknak való ügyvédek a zsidó csoporthoz számítják. Tu-

Blum kormánya hozzányul a Francia Bank tartalékához

Negyvenötmilliárd frankkal megkezdik a közmunkákat

Párizsból jelentik: Léon Blum és Vincent Auriol pénzügyminiszter hétfőn a szenátus pénzügyi bizottságában felvilágosítással szolgált a kamara által elfogadott törvényjavaslatokkal kapcsolatban.

Hosszas vita után a bizottság megállapította, hogy a kormány a törvények alkalmazása során olyan felhatalmazásokat vett igénybe, amelyek ellentétben állanak a parlamenti rendszer elvével. A bizottság ezért úgy határozott, hogy Blummal egyetértésben a felhatalmazások végső határidejét október 31-én állapítják meg.

Párizsból jelentik: A Blum-kormány rész, de előre nem látható következményekkel járható kísérletet tesz a francia pénzügyi élet újjászervezésére. Vincent Auriol pénzügyminiszter közelebből benyújtja az erre vonatkozó javaslatokat. Azzal akarják megtörni a Francia Bank kétszáz jórészenyenesének hatalmát, hogy a szavazathoz juttatják a negyvenhatezer kisorszvényest. Az előző kormányok ezt a kérdést nem bolygatták, mert kölcsönöket kaptak a Francia Banktól az állami háztartás hiányának fedezésére. A Blum-kormány pillanatnyilag tulteszi magát az államháztartási hiány kérdésén és a pénzügyminiszter ezt nyíltan be fogja jelenteni a képviselőházban. Léon Blum-

nak az a terve, hogy a frank törvényes fedezetének határáig igénybe veszi a Francia Bank óriási tartalékait. Hiteles becslés szerint a francia kistőkéséknél, mintegy negyvenöt milliárd frank tőke hever gyümölcsözellenül. A kormány a Francia Banktól új törvényekkel kiemelt összegeket hatalmas közmunkákba fekteti és reméli, hogy a tömegek kedvet kapnak pénzüknék ugyancsak a közmunkák révén való gyümölcsötetésre.

Nem polgári ország volt Abesszínia, hanem barbár uralom alatt tengődött — mondja Graziani

Gyorsan halad a pacifikálás

Rómából jelentik: A külügyi államtitkárrá kinevezett Bastianini varsói követ helyébe de Valentino eddigi moszkvai nagykövetet, moszkvai nagykövetté pedig Rosso eddigi washingtoni nagykövetet nevezték ki. A washingtoni nagykövetség élére Swich volt külügyi államtitkár kerül.

Addisz-Ababából jelentik: Graziani tábornagy, alkirály hétfőn Addisz-Ababában fogadta a nemzetközi sajtótudósító irodák munkatársait. Elmondotta, hogy Abesszínia megszerzése gyorsan halad. Az ország pacifikálása jóval hamarabb fog bekövetkezni, mint más gyarmati vállalkozásoknál.

— Az egész abesszin oszárság — mondotta Graziani — nem volt egyéb hatalmas blöffnél. Európában azt hitték, hogy Abesszínia legalább is félig-meddig polgári viszonyok között élő ország. Most, amikor elfoglaltuk, kiderült, hogy Abesszínia népe teljesen barbár uralom alatt vergődött. Nagy erőfeszítéseket kell tennünk, hogy ugyszólván a semmiből felépítsük az új Abessziniát.

Hibátlan helyesírás a műveltség fokmérője!

Balassa József dr

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadói hivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétlapon. Egész évre 500 fillér, az első negyedévre 210, az első három hónapra 100.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 13 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztökölünk meg és nem adjuk vissza. Csekis választékosan megválaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás: Élénk északnyugati légáramlás, változó felhőzet, néhány helyen kisebb záporosó, a hőmérséklet esik.

Zürichi zárlat, Párizs 20.37 fél, London 15.57 háromnegyed, Newyork 309.50, Brüsszel 52.31 egy negyed, Milánó 24.35, Madrid 42.22 fél, Amsterdam 209.30, Berlin 124.55, Bécs — schilling 58.50, Prága 12.79, Varsó 58, Belgrád 700.

Felhívás az állásukat veszített postatisztviselőkhöz. Bucuresti. Saját tud. *Franasovici* közlekedési és közmunkügyi miniszter kedden délelőtt fogadta dr. *Willer* Józsefet, a magyar parlamenti csoport főtitkárát, aki a legutóbb elbocsátott postai tisztviselők ügyében emlékiratot nyújtott át, amelyben ki fejtette, hogy a fegyelmi bíróság tárgyalása és döntésének bevárása előtti elbocsátások törvénytelenek. Az érdekeltek pert fognak indítani az állam ellen, ami óriási költségeket fog felemészteni. Teljesen lehetetlen helyzet, hogy azokat a tisztviselőket is elbocsátották, akiket a fegyelmi eljárás felmentett, mert bebizonyították nyelvtudásukat. A főtitkár arra kérte a minisztert, hogy az emberiség szempontjából változtassa meg ezt a rendeletet. Kijelentése szerint *Willer*nek az a benyomása, hogy a miniszter is érzi az elbocsátások súlyát, de a rendeletet nem vonhatja vissza.

A rendelet ugyanis a *semmitőszék* döntésén alapszik, amely szerint a nyelvizsgák eredményét a bíróságok és fegyelmi bizottságok nem bírálhatják felül, tehát ilyenformán nincs helye fegyelmi eljárásnak. Ez ugyan vitatható álláspont és a táblának előreláthatóan más lesz a véleménye. Annnyit azonban engedett a miniszter, hogy azokat, akik már átmentek a fegyelmin, vagyis beigazolták nyelvtudásukat, visszaveszi. Megbizta *Willer* főtitkár, hogy a legsürgősebben gyűjtsen össze ezeket az adatait és terjessze elébe. Dr. *Willer* József képviselő tehát ezután kéri azokat az elbocsátott postai tisztviselőket, akik a fegyelmin „achitát” eredménnyel mentek keresztül, hogy *igazolják irataikat a legsürgősebben küldjék el az ő címére: Bucuresti, Calea Victoriei No. 65.* A többi postai tisztviselő számára egyedüli megoldási lehetőségül a közigazgatási per marad.

Hodza összehívta a kisantant gazdasági tanácsát. Prágából jelentik: Hodza cseh miniszterelnök június 18-án egybehívta a kisantant gazdasági tanácsának ülését, hogy a Duma-menti gazdasági kérdésekben tanácskozzanak. A két-három napos tanácskozásnak célja felkészülni a tárgyalásokra a kisantant, a római csoporthoz tartozó államok és Németország között egy dunai gazdasági terv tárgyában.

A jugoszláv diákság résztvesz a budapesti egyetemi nagygyűlésen. Belgrádból jelentik: *Gál* Endre dr. a Magyar Nemzeti Diákszövetség külügyi osztályának vezetője Belgrádba érkezett és megbeszélést folytatott *Dragutinovic*s János jugoszláv ifjusági vezérrel. *Gál* Endre meghívta a jugoszláv egyetemi ifjuságot az augusztusban Budapesten tartandó nemzetközi egyetemi nagygyűlésre. A jugoszláv egyetemi ifjuság a meghívást a legnagyobb örömmel fogadta.

Meggyilkolták Amerikában Edison egykori híres munkatársát. Newyorkból jelentik: New Jersey állam East Orange városában háza előtt meggyilkoltan találták *Fernand Moore* tudóst és ismert feltalálót, aki egyike volt Edison legbizalmasabb munkatársainak. Moore életét két revolvergolyó oltotta ki. Azt hiszik, hogy a gyilkosságot elmebeteg követte el.

Papszentelés és bérmálás Hunedoarán. Lélekemelő pillanatok boldog szemtanuja volt június 11-én Hunedoara katolikus közönsége. Az ujonnan felszentelt püspök, dr. *Vorbuchner* Adolf e napon szentelte áldozópapokká a ferencesek templomában *György* Kornél, *Keresztes* Albin, *Philipp* Othmár ferencendi. *Kádár* József piarista és *Csáklány* György világi teológusokat. Szívet érintő volt az új főpásztornak az első szenteltjeihez intézett meleghangú intelme, melyben őket az oltár királya iránti szüntelen szeretetre, a hivatást pedig a jó papokért való állandó imára buzdította. A főpapi mise után, melynek szertartását dr. *Maccarik* György pápai kamarás, teológiai tanár irányította, a püspök ugyancsak először osztotta ki 60 gyermeknek a bérmálás szentségét. A szertartás végeztével a segédpüspököt a hunedoarai egyháztanács nevében dr. *Cseh* Andor egyházmegyei üdvözölte. Mindezeket megelőzőleg a június 10-én délután érkezett új püspököt a hunedoarai ferencendi zárda részesítette meleg ünnepségben, mely alkalmattal dr. *P. Imets* Károly tartományfőnök a rend konfratérévé való kinevezési okmányt nyújtotta át az új főpásztornak.

Nagy szerencsétlenség a francia repülőtéren. Rómából jelentik: A firenzei repülőtér felett két katonai repülőgép a sűrű ködben a Monte Grappa sziklának ütközött és lezuhant. Mindkettőnek a pilótája szörnyethalt.

Revolverharc Spanyolországban. Madridból jelentik: Spanyolországban ismét napirenden vannak a véres összefüggések. Taranconban a fasiszták és szocialisták revolverharcot vívtak egymással. Egy ember meghalt, hat megsérült. Rozsban két embert súlyosan megsérültek. Frontenában az összefüggések során egy ember meghalt, több megsérült.

Revolveres merénylet egy orvosfőhadnagy ellen. Bucurestiből jelentik: Vasárnap a fővárosban nyílt utcán egy *Elvira* Almaescu nevű elvált asszony revolverrel rálőtt *Petre* Voda Timocanu orvos-főhadnagra. Az asszonynak ez már a második szerelmi merénylete, mert ő ölte meg *Urseau* ügyvédet. Azt állítja, hogy *Timocanu* főhadnagy a szeretője volt, kifosztotta minden vagyonából. Az asszony öngyilkosságot akart elkövetni, de nem sikerült. A főhadnagyot az általa sebesítette meg a golyó, de nem súlyosan. Az asszony vallomásaiban azt adta elő, hogy nem a főhadnagyot akarta lelőni, hanem saját magát, az izgatott kapkodások között azonban a keze elfordult s a golyó véletlenül találta barátját.

Rablótámadás Satu-Maren. Saját tud. A Cuzza Voda-utcán vakmerő rablótámadásnak lett az áldozata *Burcoi Nicolae* körhintás, akinek a *Rsz. Ferdinand* utcán áll az „üzlete”. Zárás után hazafelé tartott, amikor egy ismeretlen fiatalemberekből álló csoport állotta útját, hogy adja át a pénztárcáját, mert tudják, hogy nagyobb összeg van nála. *Burcoi* tagadta, hogy pénze van, bár közel 2000 lei volt nála. Erre rárohantak, a földre teperték, száját betörték és ütötték, amíg ajultan el nem nyúlt a földön. Kirabolták s a syalogjáró szélén hagyták. A súlyos összevert ember reggel felé tért hazához s haza vándorolt. A rendőrség nyomozza a rablókat.



Graziani tábornok, Abesszinia alkirálya.

*** Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál** reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíz nagyon jót tesz, mert a beleket minden megerősítés nélkül csakhamar kiüríti, az anyagcserét biztosan felhívítja és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Meghalt gróf Wass Béláné. Clujról jelentik: Hosszas betegeskedés után meghalt nyolcvanhét éves korában gróf Wass Béláné, a magyar arisztokráciának ez a köztisztelőbb álló általános szeretetnek örvendő tagja. Az elhunyt nagyszonyinak öt gyermeke volt és közülük hárman élnek: gróf Wass Endre, özvegy gróf Horváth Tholdy Rudolfné és *Siemmers Hansn*é. Az egész magyarság nagy részével fordul az elhunyt férje, gróf Wass Béla felé. Gróf Wass Béla nevezetes alakja volt a régi Magyarország közéletének és a kisebbségi mozgalmakból főleg mint a Múzeum Egylet népszerű, tevékeny szerepet játszó elnöke veszi ki részét. Gróf Wass Béláné temetése szerdán délután három órakor lesz, földi maradványait a sucatardi családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Mándy Zoltán földbirtokos lett a seini Magyar Párt tagozat elnöke. Satu-Mare. Saját tud. A seini Magyar Párt tagozatának elnökének, *Thury* Sándornak elhalálásával megüresedett elnöki széket vasárnap töltötték be. A közgyűlést a satumarei tagozat megbízásából dr. *Kiss* Endre ügyész vezette le. Több, mint négy százán jelenlétek meg a közgyűlésen, amely előre kimondta, hogy kizár minden személyi kérdést és a választást a veszlelt felek nem fellebbezik meg, hogy a magyar egység bomlást ne szenvedjen. *Gyarmaty* Sándor elnöklele alatt kiküldték a szavazatszedő bizottságot. 299 szavazatot adtak le. Ebből *Mándy Zoltán* 154-et, dr. *Papoleczy* László 142-öt és *Majláth* Lajos egy szavazatot kapott és kettőt megsemmisítettek. Ezek szerint tehát a seini Magyar Párt elnöke *Mándy Zoltán* lett, akit, mivel nem tartózkodott a város területén, a választásról jegyzőkönyvileg értesítettek.

A Habsburg restauráció Ausztriában nem időszerű kérdés. Bécsből jelentik: A „Reichspost” vezércikkben foglalkozik a restauráció körüli állásponttal. Megállapítja, hogy ezekkel a kombinációkkal nem kellene komolyan foglalkozni, ha a kisantant nem kötne a restauráció megakadályozására katonai megállapodásokat. Kijelenti a cikk, hogy a Habsburg-trón visszaállítása semmi körülmények között nem következhet meg puccs-szerűen s annak a közeljövőben leendő megvalósítása csak a tarthatatlan állhírekben merül fel, annál is inkább, mert a trón várományosa felelősségének teljes tudatában elutasít magától minden előre el nem készített kísérletet. Foglalkozik a cikk ezután azzal a kérdéssel, hogy Ausztria a trón visszaállítását tekintetében semmiféle kötelezettséget nem vállalt s Ausztriának nincs megtiltva, hogy Habsburg-uralmát ültessen a trónra. Eppen ezért visszautasít minden beavatkozást Ausztria belügyeibe.

Lindbergh ezredes is résztvesz a magyarországi repülő-pikniken. Budapestről jelentik: A Lindbergh ezredes magyarországi utjáról szóló híreket megerősítik. Lindbergh maga és a felesége számára az angol királyi autókлуб utján megváltotta jegyét a magyar pilóta-piknikre és bejelentette, hogy „Aga” álnéven, inkognitóban részt kíván venni a magyarországi körrepülésben. Az eddigi hírek szerint Lindbergh és felesége már el is indultak Londonból Magyarországra felé.

A Munkakamara rendelkezése az alkalmazottak szabadságidejéről. Az évi pihenési szabadságidő be nem tartásából származó — munkaadók s alkalmazottak közötti — ellentétek elkerülése végett, felkérjük az összes munkaadókat, hogy a munkaszerződésük törvényének 49—50. paragrafusaihoz szigorúan alkalmazkodjanak. A szabadságidő jár az összes vállalati alkalmazottaknak. Azon fizetéses alkalmazottaknak, akik 1—3 évig megszkítással nélkül dolgoztak 7 napi szabadságidő jár. 3—5 évi munkaidő után 14 napi szabadságidő jár. 5—10 évi munkaidő után 10 napi szabadságidő jár. Ezen időn felül minden év után még 1 nap jár — amely semmiesetre sem lehet több, mint 30 nap. Ugyancsak a munkaszerződésük törvényének 89. paragrafusában értelmében az ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselői alkalmazottainak a következő szabadságidő jár. 1—3 évig megszkítással nélküli szolgálat után 10 napi szabadság jár. 1—3 évig 14 napi szabadságidő jár. 5—10 évig 21 napi szabadságidő jár. Minden 10 éven felüli év után 1 nap jár, anélkül, hogy a 30 napot meghaladná. A munkaadó az alkalmazott utolsó 3 hónapi fizetésének közepárnya szerint köteles a szabadságidőre járó fizetést kiadni. Felhívjuk a munkaadó figyelmét, hogy a szabadságidőt köteles hivatalból kiadni, akkor is, ha azt az alkalmazott nem kéri. Bár-mely más külön meg egyezés a szabadságidőre vonatkozólag, amely ellentétben van a fentebbi rendelkezésekkel, jogilag semmiesnek tekintendő.

Megnyitott a modernül átalakított

BÁNFFY-FÜRDŐ

TOPLIŢA Mureş megye

vasutállomástól 1 km. távolságra

26 fokos természetes gyógyhatású melegforrás, uszoda, napfürdő,
tennisz, kettős verseny tekepálya

32 kellemes szoba — elsőrendű konyha.

Napi pensió százalékkal együtt:

június, szeptemberben egy személyre	170 Lei,	két személyre	290.
július, augusztusban	210	„ „	360.

Felvételi vizsgák az odorheui római katolikus főgimnáziumban. Azoknak, akik e nagy multu intézetben akarják megkezdeni középiskolai tanulmányukat, a következő feltételeket kell teljesíteniük. Az első osztályban a felvétel vizsgával történik, amely folyó hó 23-án reggel 8 órakor kezdődik. A vizsgához szükséges okmányokat 23-ig személyesen, vagy postán kell az igazgatói irodához benyújtani. Okmányok a következők: 1. Kérés nyolclelves okmány és egyleles repülőbélyeggel, 2. Az elemi negyedik osztályról szóló bizonyítvány. Felekezeti iskolákból jövőeknek látványoztatniok kell a tanfelügyelőséggel. 3. Állami születési-anyakönyvi kivonat (extras de naştere). 4. Keresztlevél a paptól (extras de botez), 5. Állampolgársági bizonyítvány, 6. Ujraoltási bizonyítvány, 7. Akinek nem magyar hangzásu a neve, annak előjárósági bizonyítványt kell csatolnia, hogy anyanyelve magyar. Vizsgadíj 80 lei. A vizsga tárgyai: román, magyar és számtan. Románból és magyarból tollbamondás, számtanból néhány példa megoldása, az elemi negyedik osztály anyagából. A többi osztályra jelentkezéseket már most elfogad az igazgatóság.

AZ ARABOK MÉG A GYÜMÖLCSFAKAT IS ELPUZTITJÁK PALESZTINÁBAN. Kairóból jelentik: A Paris Soir szerint Palesztinában egyre fokozódik a terrorizmus. A hétfői zavargásoknak nyolc halottja és hetvenhét sebesültje van. Az arabok elpusztítják a gyümölcsfákat és ültetvényeket.

Kétszázhatvan gyermeket segítettek a timisoarai Magyar Párt második körzete. Saját tud. A Magyar Párt második kerületi tagozata most tartotta meg közgyűlését a Magyar Házban Lázár László műépítész elnöke alatt. Lázár építész lelkes hangja elnöki megnyitót tartott s ebben vázolta a tagozat tíz éves tevékenységét. Kegyelettel emlékezett meg néhai Nemes József miniszteri tanácsosról, a tagozat első elnökéről és Mészáros János iskolaigazgatóról, aki annakidején a tagozat kiépítése körül nagy érdemeket szerzett. Lázár elnöksége alatt többek közt a szegény magyar gyermekek felségélyezését karcolta fel a párttagozat. 1930-ban negyven, a múlt évben már kétszázhatvan gyermeket segítettek. Az elnöki megnyitót utalt arra is, hogy a magyar gyermekek intenzívebb felkarolása kötelesség most, az iskolaéveken át az életben való elhelyezkedésükig. Oppert Géza a főtktári jelentést, Imets Lajos a pénztári, Liszkay Gyula az ellenőri és Orbán Balázs a könyvtári jelentést terjesztették elő. A tisztújítás lebonyolítása idejére Kakuk János dr. banati párttagozati alelnök vette át az elnökséget. Ügyvezető elnöknek Tóth Benjámin, alelnöknek Jancsó Károlyt és Nagy Károly Vincét, ügyvezető titkárnak Oppert Gézá, jegyzőnek Székely Gézát, pénztárosnak Mihályffy Ernót, könyvtárosnak Orbán Balázst, háznagynak Muszka Balázst, ellenőrnöknek Liszkay Gyulát és Pápa Józsefet választották meg s egy ötven tagu választmányt alakítottak. Lázár László műépítész az elnöki tisztségről, amelyet hat esztendőn keresztül anynyira lelkesen és nagyvonalu tevékenységgel töltött be, lemondott — a közgyűlés azonban egyelőre ezt a tisztséget nem töltötte be.

TERMÉNYÁRAK. Oradeai tőzsde: búza 360, árpa 280, rozs 280, zab 320, tengeri 290, tőkmag 500, napraforgómag 520 lei.

Oradeai magánforgalom: búza 350, rozs 285, árpa 275—280, zab 300, tengeri 285—290, korpá 245—250, tőkmag 725—750, napraforgómag 500—520 lei.

Lischerong Mátvás resitai főesperas-plébános balesete. Timisoara. Saját tud. Resitaról érkezett híradás szerint a köztisztviselő és általános tekintélynek örvendő Lischerong főesperes kocsin indult el a kerületébe tartozó több plébánia vizitációjára, nevezetesen Carasovára és Dognacésára. A rendkívül rossz karban lévő utaknak tudható be, hogy a főesperes egy zökkenőnél lezuhant a kocsiból és eltört a jobb karját. A baleset híre Resitan és egész környékén nagy feltűnést és sajnálkozást váltott ki. A főesperes karján gipszkötést alkalmaztak — a sebesült egyébként mindamellett háborítatlanul látja el a plébániahivatalban hivatalos ügykörét.

Schuschnigg magyarul tanul. Bécsből jelentik: Marcsekényi Imre magyar országgyűlési képviselő, a Magyar—Osztrák Társaság alelnöke, a napokban Bécsben járt és kihallgatáson jelent meg Schuschnigg kancellárnál. A képviselő legnagyobb meglepetésére a kancellár magyarul szólította meg. Kijelentette Schuschnigg, hogy komolyan tanul magyarul és bár ez nem könnyű feladat, legalább annyira meg akar tanulni, hogy — mint a példabeszéd mondja, — „el ne adhassanak, ha legközelebb Magyarországra megyek”.

A francia kormány egymilliót szavaz meg a berlini, ötszázezer frankot a barcelonai olimpiász résztvevőinek. Párizsból jelentik: Az illetékes francia körök állást foglaltak abban a kérdésben, résztvegyen-e Franciaország a németországi olimpiászon? A kormány álláspontja az, hogy nem akarja megsérteni Németországot s ezért a részvételt nem gátolja meg, azonban annak az összegnek, amit a francia versenyzők részvétele megrszavaztak, egyrészt a barcelonai olimpiászon való szereplőknek adják. A „Paris Soir” úgy tudja, hogy ebben a kérdésben kedden hozza meg a végleges döntést a kormány s egymillió frankot szavaz meg a nagy olimpiászon való részvétele, ötszáz ezer frankot a barcelonaira.

* **Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Gyomor- és bélspecialisták a Ferenc József vizet, úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknel teljes eredménnyel alkalmazzák. Az orvosok ajánlják.**

Egy fiatal szerelmes öngyilkossága. Sacueni. Saját tud. Egy héten belül már a második öngyilkosság történt e kis kis városban. Roska András egy volt bírósági tisztviselő fia, az oradeai gyalogezredben szolgált tavasz óta. Most egy heti szabadságra haza jött és vasárnap kellett volna újból bevonulnia. Jenő nevű testvérel ki is mentek a vasúti állomásra, de a fiatal ember, amikor elbucszott testvérétől, nem ült a vonatra, hanem a községbe visszajött és éjjél körül egy kocsmában időzött. Hajnal felé özvegy édesanyja háza közelében egy kis patak hidjának karfájára katonai derékszíjjával felakasztva holtan találták meg. Mellette a hid pallóján egy félig kiürített pálinkás üveg hevert. Hátrahagyott levele szerint „reménytelen szerelmem” kergette öngyilkosságba. Megemlítésre érdemes, hogy Pál nevű testvére két évvel ezelőtt ugyanezen életkorban szintén öngyilkos lett.

FELROBBANT EGY LŐSZERRAKTAR: HUSZONÖT HALOTT. Revalból jelentik: Reval közelében a katonai lőszerraktárban óriási robbanás történt. A lőszerraktár egyik munkatermben leszereltek egy, a tengerből kihalászott aknát. Az akna felrobbant és a robbanás elpusztította a munkatermet és felrobbantotta a lőszerraktár szomszédos épületét is. A jelentések eddig huszonöt halálos áldozatról számolnak be. Legnagyobb részük katonatiszt. A köztársasági elnök és a hadsereg főparancsnok a szerencsétlenség színhelyére érkeztek.

A hadsereg tőlényraktárának laboratóriumában történt robbanás halálos áldozatának számát 40-re teszik. Eddig kilenc holttestet húztak ki a romok alól. A robbanás okozta tüzet még nem sikerült eloltani.

Marlene Dietrich súlyos balesete. Londonból jelentik: Marlene Dietrichet, az ismert filmsztárszót, súlyos baleset érte. Az „Allah kertje” című film felvételei közben araboktól menekülve, vonatra kellett felugrania. Amikor a vonatra fel lépett és a vonat ajtaját becsapta, beszorult a fél keze és lába. Kezén csak jelentéktelen sérülést szenvedett, de lábát olyan súlyosan megütötte, hogy megbénult. Ezután állapítják meg, hogy eltört-e a lába vagy sem.

Jódy Károly színtársulata Careiba. Saját tud. Jódy Károly színtársulata kéthetes vendégszámra Careiba jön. Előadásainak sorozatát a Bécsi tavasz c. operettel nyitotta meg június hó 16-án a Polgári Kaszinó dísztermében. Careiba első alkalommal látogat el Jódy Károly kis színtársulata, de a társulatot megelőző jó hírek felleltették a közönség érdeklődését és bizalmát. A társulat tagjai: Homory Kató primadonna, Papp Nusi szubrett, Hudy Piri komika, Beck Rózi, Csíky Anna, Groza Böske és Ilus, András Lili, Derecskei Juci, Kiss Irén, Nagy Ilona, Jódy Károly bonvivan, Haller Sándor táncos bonvivan, Salgó Jenő táncos komikus, Derecskei Pál buffókomicus, Juhász János szerelmes, Németi László, Lukács Imre, Simon László, Balog László és Zombori Sándor.



A jeruzsálemi zavargások színhelyén angol katonák a Cion-kapunál a málhaszállító öszvéreket is megvizsgálják, nehogy fegyvereket szállítsanak a zendülők részére.

KÖZGAZDASÁG

Törvénytelennek minősítik a bérlők a lakbérek utáni városi illetéket

Miképpen értelmezik a bérlők és a városok a törvényt

Timișoara. Saját tud. Hovatovább általánosabb lesz az a felfogás, hogy a város által a lakbérek után kivetett városi illeték törvénytelen és hogy a kivetés csakis a törvény téves magyarázatából kifolyólag történt meg.

E felfogás szerint azokat az illetékeket, amiket a városok beszedhetnek, a közigazgatási törvényhez csatolt táblázat tünteti fel, amit a Monitorul Oficial március 27-iki száma közölt. A táblázat I. alatti fejezete a lakbér utáni városi illetékeket sorolja fel, mégpedig, mint a fejezet elején látható a kereskedelmi vagy ipari jellegű vállalatokra vonatkozóan, beleértve azokat is, akik állami monopóliumokat árusítanak, vagy általában ipari vagy kereskedelmi jellegű ténykedést fejtenek ki. A táblázat I. fejezete több alpontban részletezi a taksákat s a g) alponti szó szerinti fordításban a következőképpen rendelkezik: „Általában mindazok a bérlők, akik nem esnek a fentemlített kategóriákba, maximum 5 százalék taksát fizetnek”. Ezen pont alapján a város kivetette az összes lakbérlelőre az ötszázalékos, lakbér utáni taksát. A bérlők általános felfogása ezzel szemben az, hogy az említett rendelkezés csakis alpontja lévén a törvényhez csatolt táblázat I. alatti fejezetének, tisztára csak ipari és kereskedelmi jellegű vállalatokra, illetve lakbérlelőkre vonatkozik — olyanokra, akik az egyes előző alpontokban külön feltüntetve nincsenek.

Timișoarán a lakók egységesen abban a nézetben, hogy a városnak nincsen joga valamennyi lakbérlelőre kivetni az „ötszázalékos” taksát és hogy feltétlenül fellebbezzenek a kivetés ellen. Érdekes különben, hogy a kivetési

ívek átvétele körül egyéb nehézségek is támadtak. Sok lakó ugyanis nem hajlandó átvenni a vonatkozó értesítést azzal, vigyék azt a háztulajdonosnak, fizesse meg az.

Hogyan és milyen összegekben kell leróni a cégtáblák, reklámok és hirdetések repülőbélyegét?

A nemzeti repülőalap illetékellenőrző bizottsága a reklámok, hirdetések és cégtáblák repülőbélyegilletékére vonatkozólag a következő rendelkezést adta ki:

1. Rendes papírra nyomtatott vagy kézzel írott reklámok, falragaszok, hirdetések repülőbélyeggel látandók el. A falragasztott repülőbélyegek megsemmisítése akként történik, hogy a hirdetés szövegének két sorát kell rányomni a bélyegre vagy pedig átírni keletel vagy eredeti aláírással vagy pedig sűrű tintával, vagy tuss-festékbe mártott bélyegzőt kell rányomni, akként, hogy az átírások, keletel, illetve névaláírás teljesen olvasható legyen.
2. Minden nem közönséges papírra írott vagy nyomtatott hirdetés után a repülőbélyegilletéket a hirdetés terjedelmének megfelelően évenként kell leróni. A repülőbélyegilleték alkalmazása szempontjából az év

Timișoarán mintegy hét és fél millió tesz ki a lakbérlelő utáni taksakivetés. A városnál persze más felfogás van és hangsúlyozzák, hogy éppen az ipar és kereskedelem tehermentesítésére és annak kívánására szállították le a tizenöt százalékos lakbérlelőadó taksáka-
lékra azzal, hogy az öt százalékot valamennyi lakbérlelőre hárítsák át. Mindamelett fenntartják mások azt a felfogást, hogy egy kiragadott alpontot csak úgy lehet értelmezni, ha az egész fejezetalkotta keretbe helyezik be — ilyhát fellebbeznie fognak.

A fellebbezések eredménye elé minden esetre általános érdeklődéssel néznek.

Itt említjük meg, hogy az ország többi városaiban is hasonló a helyzet. A fellebbezések tömegesen érkeznek iktatásra s például Oradeán is úgyszólván minden lakó él a jogorvoslat jogával.

mindig december 31-én végződik és a teljes illeték rovandó le bármikor is történt a hirdetések kifüggesztése.

3. Ha a hirdetések 3000-nél több példányban készülnek, akkor a repülőbélyegeket a nemzeti repülőalap előzetes engedélyével készpénzben is le lehet róni.

4. Cégtáblák, fényreklámok, hirdetések repülőbélyegilletékét évente kell fizetni a hirdetés terjedelmének megfelelően külön minden egyes szöveg után. A cégtáblák és világító hirdetések tulajdonosai kimutatást készítenek, amelyen feltüntetik a cég elnevezését, székhelyét, a cégtáblák vagy hirdetések számát, szövegét, azok terjedelmét és kifüggesztésének időpontját, s ezekre a borderókra ragasztják rá a repülőbélyegeket, amelyeket akként értéktelenítenek, hogy a bélyeg tintával átírják és rávezetik az érvénytelenítés dátumát.

5. Színházakban, mozgófénykép színházakban, vagy bárhol közönség számára vetített hirdetések és reklámok bélyegilletékeit havonta kell fizetni a reklám nagyságának megfelelően. Ez utóbbi hirdetések a repülőbélyegilletékeket akként kell leróni, hogy a repülőbélyegeket a reklámszerződésre vonatkozó okiratra ragasztják fel, ennek nem léteiben szintén borderó készítenek.

6. Az illeték alá eső hirdetések területét azon derékszögű négyszög határozza meg,

Onnek is szüksége van arra,
hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
Játszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,
a báró Eötvös Coll. tanára írt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg a művet, amelynek bővített, szöveggel és a feladványok megfejtésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI

Ára füzve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

Milyen kis- és kézműipari üzemek mentesek a forgalmiadó fizetésének kötelezettsége alól?

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Szabó Béni országos képviselő a kis- és kézművesiparosok forgalmiadó fizetési ügyének bonyolult kérdésében a következő tájékoztató nyilatkozatot tette:

— Az 1932. évi december 31. és 1934. március 31-én kelt forgalmiadótörvény második szakasza szerint azok a kisiparosok, kik valamely ipari szervnek (Iparterület, Iparosgyűlés stb.) az akkor fennálló törvények szerint tagjai, valamint a falusi iparosok tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e ilyen szervezetnek, vagy sem, hét szakmunkásnál (tanonc és napszámoson kívül) többet nem tartanak, öt lóerős gépnél nagyobbat nem alkalmaznak, munkát házon kívül nem adnak: mentesítve vannak a forgalmiadó fizetésétől. Ez alól kivételnek a pékek, akik kenyérbélyeg helyett 2.40 százalék forgalmiadó fizetésére vannak kötelezve. Mentesebb továbbá a forgalmiadó fizetésétől azok a kiskereskedők is, akiknek az évi adófizetéssel kapcsolatos alapjövödelmük nem haladja meg a 155 ezer leit. Ugyancsak mentesek a vámörrelssel foglalkozó kismalmok tulajdonosai is.

— Ha a fenti rendelkezések alá esők közül bárkit megbüntettek volna, vagy ellenük eljárás indult volna azért, mert nem tartanak és nem vezetnek forgalmiadólistamot és hogy nem fizettek forgalmiadót: azonnal a törvény-székhez kell fordulni és jogorvoslatot keresni a

nyilvánvalóan jogtalan eljárás ellen az illetékes pénzügyigazgatósággal szemben. Brașovban az összes ilyen természetű ügyekben kedvezően döntött a törvényszék és azt jóváhagyta az ítélőtábla is.

— Másik kérdés: lehet-e jogosan követelni a kisiparosoktól megfelelő üzleti könyvek vezetését? Az 1935. április hó 1-i adótörvény 103. szakaszának f) pontja szerint a kisiparosok és kereskedők nem büntethetők azért, ha nem tartanak üzleti könyveket. Ez esetben kisiparosoknak és kiskereskedőknek azok tekintendők, akik a fenti forgalmiadótörvény szerint mentesek a forgalmiadó fizetésétől. Ilyen esetben is kedvezően döntött jogerős ítélettel a királyi tábla.

— A székelylakta területeken különösen a vámörrelssel foglalkozó patakmalmokat, azoknak egyszerű tulajdonosait, vagy bérlőit is kötelezik a pénzügyi közegek a forgalmiadólistamot vezetésére és forgalmiadó fizetésére. Fentti törvénymagyarázataiból világosan kiderül: ilyen román nyelvű könyvek vezetésére ők nem kötelezhetők. Jól teszik tehát, ha összetömörülve, többi kisiparostársaikkal egységiesen lépnek fel a nyilvánvalóan félremagyarázott pénzügyigazgatósági rendelkezéssel szemben és ha kell, a Szabó Béni orsz. képviselő által megküldendő bírói döntéseknek precedensként való felhasználásával bírói határozatot is provokálnak.

amelynek oldalai a hirdetés ábrájának vagy szövegének szélső pontjait érinti.

A hirdetések repülőbélyegilletékei a következők:

20 négyzetdeciméter nagysága 0.10 lei, 40 deciméter nagyságig 0.20 lei, 1 négyzetméter 1 lei, 5 négyzetméter területig 5 lei, 10 négyzetméter nagyságig 10 lei, ezenfelül 20 lei.

Fenti rendelkezések 1936 június 15-én lépnek életbe.

Példamutató egység egy székely közbirtokosságban

Gheorgheni. Saját tud. Lazarea nagyközség közbirtokossága legutóbb tartott közgyűlésében igen érdekes és példaadóra alkalmas egyhangú határozatot hozott: kimondotta, abban az esetben, ha bármelyik közbirtokossági tag feljelentést tesz az igazgatóság ellen és a vizsgálat nem fogja megállapítani az igazgatóság bűnösségét, az összes felmerülő költségeket a feljelentő tartozik viselni. A határozatot az ezúttal szükséges, hogy a közbirtokosságok életében nagyon elhanyagolták a feljelentések, amelyeknek nyomában járó vizsgálatok tetemes kiadásokat róttak a közbirtokosságokra akkor, amikor legtöbb esetben bebizonyult, hogy egyéni túlkedések, irigység voltak a feljelentések rugói.

Ilyen módszerrel remélni lehet, hogy az örökös jelentések, amelyek szegényfoltjai voltak a közös vagyon némely tagjainak, megszűnnek. Itt említjük meg azt is, hogy a tisztújítás során az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait egyhangúlag választotta meg a közgyűlés, ami ugyancsak ritka esemény. Fellebbezés sem érkezett be a választás ellen, így Sajó József, Oláh Tamás, Keresztés István a Kristóf, Bartis Dénes és Bartis Ignác Ignác jogerősen megválasztott igazgatósági tagok lettek. A felügyelő bizottság tagjai Oláh Ignác, Ferencz Albert és Rácz Ignác lettek.

A baia-mare-i munkáskórház építésére tizenkétfélmillió lei költség-előirányzattal meghirdették a pályázatot

Baia-Mare. Saját tud. A bányavidék munkásközönségének régi sereglme a munkáskórház, mely olyan szűk, hogy sokszor két ágyon öt beteg fekszik. A kórházat évtizedekkel ezelőtt a bányaipar építette tisztviselői és munkásai részére, később a Munkásbiztosító vette át. A tagok száma az új ipari és bányászati létesítések következtében rohamosan emelkedett, a betegek száma is sokszorosan fölülmúlta az intézmény befogadóképességét.

A kórházat most két emeletre átépítik a legmodernebb felszereléssel és két operációs teremmel látják el.

Tizenkétfélmillió leies építkezésre most június 26-i hatállyal a pályázatot meghirdették. Az építkezést július 10-én kezdik meg s a feltételek szerint százhusz nap alatt kell, hogy befejezzék.

A közigazdaság apró hírei

(Bucuresti.) A szakkamarák járulékos adója f. é. április 1-ig visszahatólag 1 százalékos, az új törvény szerint. A befolyó összegből 78 százaléka a kamarák saját jövedelmére, 12 százaléka a kamarák szövetségét, 10 százaléka pedig a legfőbb gazdasági tanácsot illeti.

(Bucuresti.) A román-nagyar árucseréforralom útjába valutári okokból ismét akadályok gördültek. Romania Magyarországra irányuló kivitele a petroleum és termékei kivételével csaknem teljesen szünetel.

(Róma.) Olaszország bevezette a gabona-monopoliumot. Az egyedáruság a búza, árpa, zab, tengeri és rizs vásárlására, illetve bevitelére terjed ki.

(Bucuresti.) A francia frank árhullámszáma arra késztette a román Nemzeti Bankot, hogy olyan pénzügyi politikát indítson meg, amely a francia valutától sürgősen tehermentesíti. A jegybank kormányzó közeli érkeztetésén kialakult vélekedés szerint a francia frank devalorizációja elkerülhetetlen.

(London.) Abessziniában két angol konzulátust megszüntettek.

(Budapest.) A magyar belföldi széntermelés az utóbbi időben észrevehető emelkedést mutat. A fogyasztás is emelkedő irányzatú.

(Bucuresti.) Az „Argus” értesülése szerint az adóbonok továbbra is forgalomban maradnak.

(Constanța.) A kikötővárosi petroleum- és gabonakereskedői elhatározták, hogy áruikat francia frankért nem exportálják. Az ügyletek csak aranyfrankban, svájci frankban, vagy fontsterlingben köthetők.

(Bucuresti.) Rövid idővel ezelőtt nyilvánosságra került a másfélmilliárd leies utépítési árlejtés eredménye, amely szerint a benyújtott ajánlatok jóval magasabbak voltak, mint az előirányzat és ezért a közlekedésügyi miniszterium az árlejtést megsemmisítette. Az új árlejtést június 25-re írták ki azzal a feltétellel, hogy a munkálatokért járó összegeket az átadás arányában fogja a miniszterium kifizetni. Remélik, hogy a vállalatok most kielégítő feltételek mellett nyújtsák be ajánlataikat és így az árlejtést nem kell megsemmisíteni.

(Satu-Mare.) A fűszerkereskedők szakcsoportja elhatározta önálló jogi személyiségeinek megszerzését. A vezetőséget is megválasztotta.

(Bucuresti.) A fakivittel foglalkozó vállalatok szövetségének legutóbbi jelentése szerint a Szovjet-Unió erős versenytársa lett a román fakivitelnek a Közép-tenger partvidékén fekvő államokban. Oroszország valóságos dömping-szerűen árasztja el roppant árúkészleteivel az említett piacokat s annál inkább eredményes lenyűgöző versenyre, mert a román kivitel bürokratikus nehézségei rengeteg kisérdelmet okoznak saját exporttörekvéseinknek.

(Bucuresti.) Konkrét esetből kifolyólag az ilfovi törvényszék ítéletében megállapította, hogy az ügynők és utazók jutaléka utáni adót saját maguk kötelesek az adóhivatalnak befizetni, azonban fizetésük adóját a munkaadó szolgáltatja be az állampénztárba. Az ítéletnek elvi jelentősége van.

(Satu-Mare.) A Kereskedelmi Utazók Szövetségének helyi tagozata megalakult.

(Bucuresti.) Jól informált közgazdasági körökben úgy tudják, hogy az 1936. április 1-én életbe lépett fogyasztási illetékek lerovásáról szóló törvény hatályát több más — eddig illetékmentes — árucikkre kiterjesztik.

(Bucuresti.) A postavezérgazgatóság elhatározta, hogy a belföldi forgalomban bevezeti a postai „bon”-ok külföldön bevált intézményét, amely igen hathatós eszközzé szolgál a pénzforgalom zavartalan lebonyolításának. A bonokat — amelyek 500 és 1000 leies címletek lesznek — minden belföldi postahivatalnál be lehet váltani, a kiállításától számított harminc napon belül. Illetékei a következők: 2 százalék az ellenőrzésért, levelezésért és az összeg szállításáért. A szabályzat már királyi szentesítés alatt áll.

(Bucuresti.) Az ipari és kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara választásait szeptember hó folyamán az egész országban megtartsák.

(Debrecen.) A „Tiszántuli Gazdák” című szaklap, amely a debreceni Mezőgazdasági Kamara hivatalos közlönye — arról értesül, hogy a „Nagykőrösi Kertészeti Egyesület” kezdeményezésére komoly mozgalom indult meg a Duna-Tiszaköz és gyümölcsösvidékének — Kecskemétnek, Nagykovácsnak, Szegednek, Kiskunhalasnak és Czeglednek — közös szervezetben való tömörítésére. A szervezkedés iránt a külföld gyümölcsfelvásárló piacain is igen élénk érdeklődés nyilvánul meg.

(Budapest.) A magyar és csehszlovák kormány közötti pótegyezmény jött létre, amely több vonatkozásban megkönnyíti Magyarország Csehszlovákiába irányuló kivitelét.

(Athén.) A görög földművelésügyi miniszter nyilatkozata szerint a kormány legfőbb gondja a gabonatermelés nagyarányú fokozása.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Egy
kis Singer varrógép eladó. Str. Vasile Conta 4. sz. Tóthnál.

Eladó
magánházak, bérházak, telkek, szőlők, birtokok. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlăhuta 6. Telefon: 167.

Egy szép két szobás lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea Strada Take Jonescu No. 21.

Jókarban
levő ruhaszekrényt megvételre keressék. Oradea, Str. Scoalei 10.

Egy
használt két ajtós jég-szekrény, oltós eladó. Gyapay, Oradea, Str. Leaganului No. 12.

Eladó
magánházak, bérházak, telkek, szőlők, birtokok Popovics iroda, Vlăhuta 6. Telefon: 167.

Veszek
mindenfélé könyveket és papírt, bármilyen tárgyakat, gumit, belső hulladékot, jó állapotba levő petroleumos, fa és bádóg hordókat. Hívásra hazhoz megyek. Cím: Klein Pezso Oradea, Strada B. Deleanu No. 2.

Eladó
egy nagy fehér cserép-kályha. Oradea, Bul. Bucureștilor No. 3.

Alkalmazás

Keresztény urinó
háztartásban járatos, gazdaságban, plébániára vagy gyermeknevelőnek, feltétlen uricidálnál, csakis vidékre, állást keres. Cím a kiadóban.

Mindenes főzőnő
azonnali belépésre felvétetik. Gruden, Strada Petőfi 10.

Fiatal bádogos segédet
állandó alkalmazásra keres. Eberl, Oradea, Str. Vlăhuta No. 38.

Lakás

2 szobás,
fürdőszobás, modern lakás, parkirozott udvarban, augusztus 1-re kiadó. Oradea, Strada Densusianu No. 20.

Kiadó
1 szobás konyhás lakás mellékhelyiségekkel augusztusra. 3 szobás modern utcai balkonos november 1-re. Oradea, Str. Tache Jonescu 15.

Emeleti utcai szoba
előszobával, irodának, orvosi rendelőnek kiadó Oradea Piața Unirii No. 2.

Kiadó
augusztus 1-re kétszobás modern lakás. Oradea, Reg Carol 19. sz.

Szoba-konyhával
Körös mellett, Aristide Dimitriade 27., nyári hónapokra kiadó. Értekezni Piața Venetia gyógyszerárban.

Butorozott szoba
kiadó, nyaralóknak kiválóan alkalmas. Oradea, Str. Barierei No. 3.

2 szobás lakás
mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Codrilor 11. sz. Hadady telep.

Két szobás lakás
mellékhelyiségekkel azonnalra vagy aug. 1-re kiadó. Parcul Alba-Iulia 6. Oradea.

Azonnal kiadó
egyszobás lakás mellékhelyiséggel. Oradea, Tache Jonescu 41.

Kiadó
szoba, konyha, speiz. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Kiadó
két és három szobás lakás augusztus 1-re. Oradea, Str. Duca 15.

Oktatás

Láposy Zeneiskola
Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20. Nyári tanfolyam (hegedű, zongora) július 1-én kezdődik.

XI. PIUS PAPA koronázása ezidai évfordulója alkalmával egy remek könyv jelen meg

Kállay Miklós:

A pápa és a Vatikán

A pompás könyv egy szakavatott író tollá mellett 100 gyönyörű képből mutatja be Szent Péter mai utódát, a leghatalmasabb koncepciójú pápák egyikét. Megmutatja őt a vatikáni szertartások káprázatos pompájában, a zarándokok százezreinek hódolatától övezve. Megmutatja államférfiúi bölcsességében és legmeghittebb és legtitesebb nemes emberi múltjában.

Íme néhány fejezete a könyvnek:

Diadaloszlop és a pápai szék.
A Lombard városkától a Vatikán trónjág.
Rattai bíbornok megválasztása.

A Conclave és XI. Plus választása.
A béke fejedelme.
Hogy tölti a Pápa egy napját, stb., stb.

A könyv ára **264** lei és portó.

Megrendelhető lapunk könyvosztályánál.